Ministerie van Financiën

TER BESLISSING
Aan
de minister
de staatssecretaris van Financiën – Fiscaliteit en Belastingdienst
de staatssecretaris van Financiën – Toeslagen en Douane

Directie Algemene Financiële en Economische Politiek

Persoonsgegevens

nota

Oplegnotitie Kamerbrief uitkomsten inventarisatie

Datum
21 april 2023

Notanummer
2023-0000103940

Bijlagen
1. Kamerbrief uitkomsten inv
2. Bijlage - uitkomsten invent
3. Aanbiedingsbrief SO
4. Beantwoording schriftelijk
5. Actieve openbaarmaking

26.04.23

Aanleiding

Afgelopen maanden is ambtelijk onderzocht hoe de huidige steunmaatregelen voor de hoge energieprijzen afgebouwd kunnen worden. De uitkomsten van deze inventarisatie worden gelijktijdig met de Voorjaarsnota gedeeld met de Kamer middels een Kamerbrief. Deze is besproken in de vierhoek van 18 april en naar aanleiding van deze bespreking op twee punten aangepast. Samen met de Kamerbrief wordt ook de beantwoording van het schriftelijk overleg naar aanleiding van de eerdere Kamerbrief over de afbouwstrategie gedeeld.

Beslispunten

- Gaat u akkoord met het verzenden van de Kamerbrief? Indien u akkoord bent, verzoeken wij u de brief op de aangegeven plek te ondertekenen.
- Gaat u akkoord met het verzenden van bijgevoegde beantwoording van het schriftelijke overleg? Indien u akkoord bent, verzoeken wij u (minister) de begeleidende brief op de aangegeven plek te ondertekenen.
- Graag uw akkoord voor het openbaar maken van bijgevoegde eerdere nota's en de nu voorliggende nota, conform de beleidslijn Actieve openbaarmaking nota's. Omlijnde delen worden voorafgaand aan openbaarmaking onzichtbaar gemaakt.

Kernpunten

- Naar aanleiding van de bespreking in de politieke vierhoek zijn twee passages in de Kamerbrief aangepast. Deze passages zijn in de toelichting van deze notitie opgenomen.
- Naar aanleiding van de eerder verstuurde Kamerbrief waarin de inventarisatie van gerichte instrumenten is aangekondigd, heeft de Kamer een schriftelijk overleg gehouden. Beantwoording van de vragen is afgestemd met AZ, SZW, EZK, BZK, Toeslagen, Belastingdienst en RVO.
- Omdat dit de eerste keer is dat de volledige beantwoording van het SO wordt voorgelegd, attenderen we u graag op vragen over:
  - Aanpassing(en) van de EB: VVD 6, CDA 32, CU 56, Omtzigt 70;
  - Gerichte vormen van het prijsplafond: CDA 35, Omtzigt 75;
  - Effect gestegen energieprijzen op chronisch zieken: Omtzigt 65;
  - Een beschrijving van de groep kwetsbare huishoudens: CDA 28;
  - Een reflectie op het CEP: GL 42;
  - Fatale deadlines: GL 46.

Toelichting

Aanpassingen Kamerbrief

Naar aanleiding van de bespreking in de vierhoek zijn twee passages aangepast in de brief.

Op pagina 3 in de alinea onder *1. Het bredere vraagstuk van bestaanszekerheid* is "Het kabinet heeft hier oog voor en werk aan beleid om deze groep te ondersteunen",

vervangen door:

"Het kabinet heeft hier oog voor en beziet in augustus de mogelijkheden om deze groep te ondersteunen".

Op pagina 6 in de alinea onder *Maatregelen lasten huurders* is "Daarbij is het tot op heden niet gelukt om een wijze te vinden waarop woningcorporaties hiervoor gecompenseerd kunnen worden. Dit wordt door het kabinet onderzocht",

vervangen door:

"Om de investeringscapaciteit van woningcorporaties op peil te houden is compensatie voor de gederfde huurinkomsten nodig. Het is tot nu toe niet gelukt om een uitvoerbare variant te vinden voor deze compensatie. Er is daarvoor gekeken naar de mogelijkheid om een specifieke investeringsaftrek voor verduurzaming in de winstbelasting te creëren, maar dit is niet mogelijk per 2024. Daarnaast is gekeken naar verschillende mogelijkheden van een (fiscale) subsidie, maar deze raken de kasstromen van corporaties op een andere manier dan lastenverlichting waardoor hun investeringscapaciteit niet volledig op peil wordt gehouden. De komende periode beziet het kabinet in hoeverre deze maatregel nog uitvoerbaar zou kunnen zijn. In deze afweging zal het kabinet ook rekening houden met andere beleidsmatige afwegingen, zoals het voornemen van het kabinet om het fiscale stelsel te vereenvoudigen".

Communicatie
Door communicatie is een nieuwsbericht opgesteld dat op rijksoverheid.nl wordt geplaatst zodra de brief naar de Kamer is verstuurd. Het nieuwsbericht is afgestemd met de afdelingen communicatie van de ondertekenaars.

Politiek/bestuurlijke context
Met het verzenden van deze brief wordt voldaan aan de motie van Van der Lee die het kabinet verzoek om vóór 1 mei 2023 aan de Kamer te laten weten met welke instrumenten het kabinet beoogt gerichte koopkrachtondersteuning te verlenen.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden
Niet van toepassing.

Doc. nr.	Datum	Naam document	Toelichting
1	3-3-2023	Nota - stasTD - Oplegnota politieke vierhoek kwetsbare huishoudens voor hoge energieprijzen na 2023	Minister is akkoord met de nota en heeft geen aantekeningen gemaakt. Stas F&B: - Ontvang graag een kopie van het position paper van de energieleveranciers.
2	7-3-2023	Agenda Vierhoek 7 maart 2023	
3	7-3-2023	Nota - Annotatie politieke vierhoek 7 maart	
4	17-3-2023	Nota - stasFB - Bespreking maatregelen afbouwstrategie	Minister is akkoord met deze nota en heeft geen aantekeningen gemaakt. Stas TD: - Veel maatregelen zijn gericht op huurders, wat is er voor kopers? - Beleid moet rekening houden met lage en middeninkomens. - Wat is de prognose voor de energieprijs als vulling gasopslagen weer gaat gebeuren? - Hoe kunnen de parameters van het prijsplafond worden aangepast bij evt. verlengen?
5	27-3-2023	Nota - min - Politieke vierhoek 28 maart	
6	28-3-2023	Agenda Vierhoek 28 maart 2023	
7	14-4-2023	Nota - stasFB - Oplegnotitie bespreekstukken vierhoek 18 april	Minister: - Intro brief éérst ingaan op struc. niet nodig; dan op overheidsfinanciën. - In conclusie brief duidelijk maken dat besluit aug logisch is, omdat we dan meer weten over koopkrachtbeeld in inflatie Stas T&D: - Zorgtoeslag was in 2023 incidenteel verhoogd. Wellicht goed om dat in de brief eerst te verhelderen voordat over verhoging voor 2024 wordt gesproken.
8	14-4-2023	Bijlage Definitieve fiches	
9	17-4-2023	Nota - Annotatie Politieke Vierhoek 18 april	
10	18-4-2023	Agenda vierhoek 18 april	

A 05-03-2023

Ministerie van Financiën

TER INFORMATIE
Aan
de minister
de staatssecretaris van Financiën – Fiscaliteit en Belastingdienst
de staatssecretaris van Financiën – Toeslagen en Douane

Directie Algemene Financiële en Economische Politiek

Persoonsgegevens

nota

Oplegnota politieke vierhoek kwetsbare huishoudens voor hoge energieprijzen na 2023

Datum
3 maart 2023

Notanummer
2023-0000047389

Bijlagen
1. Nota en afwegingskader
2. Fiches

Aanleiding

Een ambtelijke stuurgroep van de departementen AZ, BZK, EZK, FIN en SZW werkt aan mogelijke maatregelen voor huishoudens die kwetsbaar zijn voor de gevolgen van hoge energieprijzen in de jaren na 2023. Bijgaande nota en afwegingskader beschrijven de maatregelen die namens de stuurgroep worden voorgelegd aan de politieke vierhoek aankomende dinsdag. De vierhoek wordt verzocht om een eerste weging. We delen dit stuk voor de vierhoek nu alvast omdat het een omvangrijke nota is en u op deze manier meer leestijd heeft. De annotatie voor de vierhoek volgt in de tas van maandag 6 maart.

Kernpunten

- Deze notitie schetst het (bredere) koopkrachtvraagstuk in de voorjaarsbesluitvorming, geeft een eerste inventarisatie van mogelijke maatregelen inclusief haalbaarheid hiervan.
- In de politieke vierhoek van 28 maart worden de definitieve fiches van deze maatregelen en het afwegingskader geagendeerd.
- In het voorjaar wordt besloten over de richting en vindt besluitvorming over evt. nieuwe instrumenten plaats, vanwege o.a. doorlooptijden in wetgeving en uitvoering. Hierbij zal niet worden besloten over de maatvoering van de maatregelen. Definitieve besluitvorming volgt pas in augustus, in samenhang met de overige koopkrachtmaatregelen en het actuelere koopkrachtbeeld.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Niet van toepassing.

FOUT! ONBEKENDE NAAM VOOR DOCUMENTEIGENSCHAP.
TER BESLISSING

Aan
De politieke vierhoek

Van
De StuurgroepFout!

Onbekende naam voor documenteigenschap.

Aanleiding

In de vierhoek van 10 januari heeft u het narratief voor de afbouw van de steunmaatregelen voor de hoge energieprijzen besproken. In de vierhoek van 14 februari heeft u de Kamerbrief besproken waarin dit narratief wordt toegelicht en een overzicht wordt gegeven van de verschillende maatregelen die worden onderzocht. De Kamerbrief is op 22 februari jl. aan de Kamer aangeboden.

Deze notitie schetst het (bredere) koopkrachtvraagstuk in de voorjaarsbesluitvorming, geeft een eerste inventarisatie van maatregelen inclusief haalbaarheid en wenselijkheid hiervan. In de politieke vierhoek van 28 maart worden de definitieve fiches van deze maatregelen en een afwegingskader geagendeerd.

Beslispunten

1. Narratief: Deelt u het beeld dat de uitdaging wat betreft koopkracht in de voorjaarsbesluitvorming drieledig is: 1. bestaanszekerheid in den brede, 2) hoe om te gaan met meerjarig hoge energieprijzen en 3. de onzekerheid van een plotse sterke stijging van de energieprijzen?
2. Instrumenten: In het afwegingskader onderaan deze nota en de bijgevoegde fiches zijn een aantal instrumenten beschreven en is een eerste stap in de uitwerking gezet. Ontbreekt er op dit moment informatie in de fiches die nodig is voor besluitvorming? Welke instrumenten acht u kansrijk om verder uit te werken?
3. Gesprekken energieleveranciers en vervolg: Heeft u interesse in het verder verkennen van de varianten van prijsplafonds? Zo ja, wilt u een verkennend gesprek aangaan met energieleveranciers over de mogelijkheden om een prijsplafond uit te voeren?

Kernpunten

- Het koopkrachtvraagstuk in de voorjaarsbesluitvorming is drieledig: i. de hoge energieprijzen werken door in de prijzen van andere producten, dit tast de bestaanszekerheid in den brede aan, ii. het afgelopen jaar is gebleken dat hoge energieprijzen voor een deel van de samenleving tot betaalbaarheidsproblemen hebben geleid en niet kunnen worden opgevangen met het reguliere koopkracht instrumentarium en iii. de fluctuatie in de energieprijzen zorgde voor veel onzekerheid. Bij het samenstellen van een pakket om kwetsbare huishoudens te compenseren, zal voor alle drie deze kwesties moeten worden besloten of het wenselijk is om maatregelen te nemen en welke maatregelen het meest gepast zijn. Het gaat hier om een pakket voor 2024 en verder.
- Het bredere bestaanszekerheid vraagstuk dient voornamelijk geadresseerd te worden met het reguliere koopkrachtinstrumentarium. Voor de hoge energieprijzen en de onzekerheid zijn specifieke instrumenten verkend. Een eerste weging van deze instrumenten, onder meer wat betreft de gerichtheid en uitvoerbaarheid, vindt u in het afwegingskader onder aan deze nota. Achtergrondinformatie vindt u in de fiches in de bijlage.
- Besluitvorming over de instrumenten is vereist in het voorjaar, vanwege o.a. doorlooptijden in wetgeving en uitvoering. Desalniettemin blijft integrale weging van koopkrachtbeleid en maatregelen in het energiedomein van belang. In augustus kan verdere besluitvorming volgen over de maatvoering van de maatregelen.
- Energieleveranciers hebben via een position paper aangegeven dat zij niet openstaan om mee te werken aan alle varianten van een prijsplafond in de jaren na 2023. Indien de politiek toch een prijsplafond wenst, dienen er dus gesprekken op politiek niveau plaats te vinden.

Toelichting

Narratief

- De situatie op de energiemarkt zorgt mogelijk voor een aantal uitdagingen in de jaren na 2023 die dienen worden te geadresseerd in de voorjaarsbesluitvorming. Concreet betekent dit dat een pakket rekening zal moeten houden met:

1788348 00001

1. Het bredere vraagstuk van bestaanszekerheid. De stijging van de energieprijzen werkt door in de prijzen van andere producten. Hierdoor is de inflatie op dit moment breder van aard. Voor de stijging van de energieprijzen hadden 500.000 huishoudens al te maken met een betaalbaarheidsprobleem. Structureel herstel kan deels volgen uit stijging van de lonen, maar er blijft voor een groep huishoudens in een kwetsbare positie een breder bestaanszekerheidsvraagstuk bestaan.
2. De hoge energierekening. Vanwege de sterke differentiatie tussen huishoudens kan deze moeilijk kan worden geadresseerd via het regulier koopkrachtinstrumentarium en kan het daarbij ook middeninkomens sterk kan raken. Afgelopen jaar is gebleken dat de energieprijzen binnen enkele maanden sterk kunnen stijgen en dan ook snel worden doorberekend aan consumenten. Deze financiële klap was voor huishoudens te groot en te onverwachts, huishoudens in een kwetsbare positie kwamen in financiële problemen. Verduurzaming van de gebouwde omgeving kan een structurele oplossing zijn als de hoge energierekening wordt veroorzaakt door de slechte energetische kwaliteit van de woning, maar dit is niet voor alle huishoudens in een kwetsbare positie het geval en zal in veel gevallen niet op tijd kunnen worden gerealiseerd.
3. De onzekerheid die voortkomt uit de volatiliteit van de energieprijzen. Dat energieprijzen hoger zullen blijven dan voor de prijsstijgingen is zeer waarschijnlijk, het onzekerheidsaspect ziet daarmee met name op het risico dat de prijzen opnieuw plots en sterk stijgen, zoals vorig jaar het geval was. Het gebruikelijke koopkrachtinstrumentarium is onvoldoende in staat gebleken om deze huishoudens zekerheid te bieden over wat ze komend jaar te besteden hebben.

- Met de samenhang tussen compensatie en verduurzaming dient rekening te worden gehouden, waarbij tijdelijke financiële maatregelen in de weg kunnen staan van structurele oplossingen via verduurzaming en energiebesparing.
- Het koopkrachtpakket en het prijsplafond zijn in 2023 effectief in het verminderen van de onzekerheid over de energierekening voor huishoudens en het beperken van het ontstaan van betaalbaarheidsproblemen door de energierekening. Met het aflopen van het pakket eind 2023 zullen – zonder aanvullende beleid – met name de lagere inkomensgroepen een flinke inkomensterugval ervaren en zullen de armoedecijfers flink stijgen. De CEP-publicatie van het CPB (9 maart) zal de precieze effecten van deze terugval in kaart brengen[1]. Het kabinet heeft reeds maatregelen getroffen om de energiemarkt in een kalmer vaarwater te brengen[2]. Desalniettemin bestaat er een risico dat deze situatie zich in de jaren na 2023 herhaalt: de huidige prijzen zijn in absolute zin nog steeds erg hoog en er is nog steeds onzekerheid over de toekomstige energieprijzen.

Instrumenten

- De drie geïdentificeerde uitdagingen vergen verschillende oplossingen.
  1. Het bredere bestaanszekerheidsvraagstuk vergt een structurele oplossing, die gevonden dient te worden in het generieke koopkrachtinstrumentarium. Dit vraagstuk maakt geen onderdeel uit van dit traject.
  2. De tegemoetkoming bij eventuele hoge energieprijzen om te voorkomen dat huishoudens in een kwetsbare positie in de knel komen vraagt om gerichte ondersteuning.
  3. Het risico op plotse en forse prijsstijgingen door de volatiliteit op de energiemarkt en de onzekerheid die dit met zich meebrengt voor huishoudens vraagt om instrumenten die zekerheid bieden.
- In tabel op de volgende pagina wordt voor de in dit traject onderzochte maatregelen aangegeven of ze aan de tweede en derde doelstelling voldoen en of de maatregel überhaupt ingevoerd kan zijn per 2024. Maatregelen die niet per 2024 uitvoerbaar zijn kunnen voor de jaren daarna relevant zijn omdat dit over het algemeen gerichtere maatregelen betreft.
- Middels het afwegingskader (onder deze nota) wordt in kaart gebracht: 1. in welke mate deze maatregelen kwetsbare huishoudens gericht steunen, 2. wat de effecten zijn op de uitvoering

[1] Het CEP bevat geen actualisatie van de stresstest.
[2] O.a. aanleggen van LNG-importterminals en gecoördineerde gasinkoop op Europees niveau

zijn, 3. of de maatregelen juridisch haalbaar zijn, 4. wat de budgettaire gevolgen zijn en 5. of de maatregelen in lijn zijn met ander kabinetsbeleid, waaronder verduurzaming. In de bijlage zijn conceptfiches voor de maatregelen met een uitgebreidere beschrijving toegevoegd. N.a.v. de publicatie van het CEP zullen ook de inkomens- en budgettaire effecten van maatregelen in kaart worden gebracht.

- Bij veel maatregelen in dit traject is er sprake van een afruil met de prikkel tot verduurzaming, terwijl verduurzaming op de langere termijn een structurele oplossing biedt. Daarbij dient ook rekening te worden gehouden met de maatregelen die zullen voortkomen uit het IBO Klimaat, en in sommige gevallen tegenstrijdig kunnen zijn aan hier voorgestelde maatregelen.

	Maatregel	Tegemoet-koming energieprijzen	Vermindert onzekerheid	Uitvoerbaar per 2024
Bestaande koopkracht-maatregelen	Verlagen brandstofaccijns	Ja	Nee	Ja
	Verlagen btw-tarieven (algemeen)	Ja	Nee	Ja
Energie-belasting	Verlagen btw op energie van 21% naar 9%	Ja	Nee	Ja
	Verlagen tarieven in de (nieuwe) eerste schijf van de energiebelasting	Ja	Nee	Onzeker; zeer complex voor Belastingdienst
Energietoeslag	Nieuwe energietoeslag	Ja	Nee	Op zijn vroegst per 2025. Tevens zullen hoogprioritaire dossiers bij Toeslagen en Belastingdienst naar achter in de tijd moeten worden geschoven.
	Nieuwe energietoeslag gekoppeld aan energielabel/verbruik	Ja	Ja	Op zijn vroegst per 2026. Tevens zullen hoogprioritaire dossiers bij Toeslagen en Belastingdienst naar achter in de tijd moeten worden geschoven.
	Energietoeslag door verhoging zorgtoeslag	Ja	Nee	Mits wetswijziging op tijd doorgevoerd (bij verhoging van meer dan ca. 430 euro)
	Energietoeslag door verlaging basishuur in huurtoeslag	Ja	Ja	Mits wetswijziging op tijd doorgevoerd
	Energietoeslag door verhogen vergoeding boven kwaliteitskortingsgrens in huurtoeslag	Ja	Ja	Ja
	Energietoeslag door verhogen inkomensgrens in huurtoeslag	Ja	Ja	Mits wetswijziging op tijd doorgevoerd
Prijsplafond	Prijsplafond met andere parameters (prijs/volume)	Ja	Ja	Onzeker; vergt voortzetting tijdelijke verruiming Europese staatssteunkader en medewerking leveranciers

	Slapend prijsplafond	Nee	Ja	Onzeker; vergt voortzetting tijdelijke verruiming Europese staatssteunkader en medewerking leveranciers
	Prijsplafond: Basisverbruik energie gratis	Ja	Ja	Onzeker; vergt voortzetting tijdelijke verruiming Europese staatssteunkader en medewerking leveranciers
	Vaste korting per m3/kWh	Ja	Nee	Onzeker; vergt voortzetting tijdelijke verruiming Europese staatssteunkader en medewerking leveranciers
	Sociaal tarief	Ja	Ja	Niet per 2024, op zijn vroegst in 2025
	Prijsplafond: TNO-variant	Ja	Ja	Niet per 2024
	Prijsplafond: Duitse variant	Ja	Ja	Onzeker; vergt voortzetting tijdelijke verruiming Europese staatssteunkader en medewerking leveranciers
Energiemarkt	Noodleverancier met lager tarief	Ja	Ja	Niet per 2024
	Afsluitregeling	Ja	Nee	Ja
	Voortzetting Noodfonds (privaat)	Ja	Ja	Vergt medewerking initiatiefnemers
	Voorzetting Noodfonds (publiek)	Ja	Ja	Nog geen publieke uitvoerder in beeld
Huurders	Huurverlaging door corporaties voor E-, F-, G	Ja	Nee	Onzeker, geldstroom tussen woningcorporaties en Rijk dient nog te worden onderzocht.
	Overnemen energierekening door corporaties bij label E-, F-, G.	Ja	Ja	Verder onderzoek nodig, schatting dat 2024 niet haalbaar is.

Aandachtspunten bij de fiches

- Bij een aantal fiches zijn blokaansluitingen een knelpunt, omdat deze groep niet wordt bereikt met een aantal van de voorgestelde maatregelen. Een register voor blokaansluitingen kan mogelijk helpen. De mogelijkheid van een register wordt momenteel verkend. De haalbaarheid van een dergelijk register zal op een later moment nader worden toegelicht.
- Een zogenaamd 'slapend prijsplafond' zal nader worden uitgewerkt. Dit is een variant op het 'prijsplafond met andere parameters'. In deze variant zou de prijsgrens van het plafond hoog worden gezet, zodat het plafond alleen bij extreem hoge prijzen in werking treedt. Dit plafond zou voor zekerheid zorgen bij huishoudens omdat er een maximum energieprijs zal zijn, maar zal in mindere mate de hoge energierekening compenseren.
- Een fiche over energietoeslag via gemeentes wordt uitgewerkt.
- Bij een aantal maatregelen is (inkomens)gegevensdeling een knelpunt. Het delen van inkomensgegevens is momenteel niet mogelijk vanwege de fiscale geheimhoudingsplicht. Hierop kan met aanvullende wetgeving een uitzondering gemaakt worden, maar het is tegen

het huidige beleid en doel en strekking van de fiscale geheimhoudingsplicht om privacygevoelige gegevens te verstrekken aan commerciële partijen. Naast de fiscale geheimhoudingsplicht moet ook rekening gehouden worden met de eisen die voortvloeien uit de privacywetgeving. Begin maart wordt met de Autoriteit Persoonsgegevens op ambtelijk medewerkersniveau over de (on)mogelijkheden van gegevensdeling binnen de privacywetgeving verder gesproken. Het betreft hierbij voornamelijk de gerichte vormen van een prijsplafond en het oprichten van een noodleverancier.

Vervolgstappen

Gesprek met energieleveranciers

- Energieleveranciers hebben aangegeven via een position paper dat zij niet openstaan voor het meewerken aan alle vormen van een (gericht) prijsplafond in 2024 incl. het doortrekken van het huidige prijsplafond. Indien de politiek toch een (gericht) prijsplafond wenst, dienen er dus gesprekken op politiek niveau plaats te vinden met de energieleveranciers om in kaart te brengen waar de uitvoeringsproblemen zitten.

Verduurzaming

- Verduurzaming kan een van de mogelijkheden zijn om huishoudens die kwetsbaar zijn voor de hoge energieprijzen te ondersteunen. Dit is echter niet de oplossing voor alle kwetsbare huishoudens. Een deel van hen woont al in een goed geïsoleerde woning. Voor deze groep speelt voornamelijk een armoedeprobleem en ligt de oplossing in ondersteuning vanuit het koopkrachtinstrumentarium.
- Parallel aan dit traject werken BZK en EZK momenteel voorstellen uit om de verduurzaming van slecht geïsoleerde woningen te versnellen en kwetsbare huishoudens die met energiearmoede te maken hebben te ondersteunen. Op 8 maart spreken EZK en BZK over de dekking van deze voorstellen, die gedeeltelijk uit het Klimaatfonds komt. Waar mogelijk en noodzakelijk wordt over deze voorstellen voor het voorjaar besloten en gecommuniceerd.

Verder proces

- De geïnventariseerde maatregelen die u kansrijk acht zullen verder worden uitgewerkt in aanloop naar de politieke vierhoek van 28 maart, waar zal worden besloten op welke maatregelen in de voorjaarsbesluitvorming wordt ingezet. Hierbij zullen ook inkomens- en budgettaire effecten worden bezien *inclusief* de bijbehorende uitvoeringskosten. Deze budgettaire effecten en de dekking ervan dienen meegenomen te worden in de weging van maatregelen. Om de inflatie te beperken en de rekening niet te schuiven naar toekomstige generaties is het uitgangspunt dat eventuele toekomstige maatregelen ook van dekking worden voorzien.
- De maatregelen kunnen vervolgens worden meegenomen in de voorjaarsbesluitvorming. Definitieve besluitvorming is daarmee eind april. Wel geldt dat een aantal opties een fatale deadline kennen die snellere keuzes noodzakelijk of sterk wenselijk maken:
    - Voor de verlaging van de tarieven in de eerste schijven energiebelasting komt besluitvorming in het voorjaar te laat om het per 01-01-2024 uitvoerbaar te laten zijn. Hiervoor moet er zo snel mogelijk een opdracht aan de Belastingdienst worden gegeven om de benodigde werkzaamheden in te plannen.
    - Voor sommige andere maatregelen geldt dat een wetgevingstraject van 9 maanden nodig is. Met besluitvorming in het voorjaar is inwerkingtreding per 01-01-2024 dan niet haalbaar. Wetgevingstrajecten lopen in de praktijk bovendien vaak vertraging op.

TER BESLISSING

Aan

De politieke vierhoek

Van

De StuurgroepFout! Onbekende naam voor documenteigenschap.

Afwegingskader – Dit betreft een tussenversie van het afwegingskader, en is nog niet de definitieve beoordeling van de maatregelen									
	1a. Worden **huishoudens die kwetsbaar zijn** voor de gevolgen van hoge energieprijzen na 2023 **financieel ondersteund** door deze maatregel?	1b. **Beperkt de maatregel de onzekerheid** voor huishoudens kwetsbaar voor de gevolgen van hoge energieprijzen?	1c. In hoeverre is de maatregel **gericht, efficiënt en proportioneel**?	1d. Is het **eenvoudig voor de burger?**	2. Per wanneer is de maatregel **uitvoerbaar** en onder welke randvoorwaarde(n) (bijv. implementatietijd, uitvoeringslast, regeldruk, private of publieke uitvoering en verdringing)?	3. Welke **juridische** implicaties brengt deze maatregel met zich mee (bijv. staatssteun, juridische houdbaarheid, grondslag voor gegevens uitwisseling en afbakening)?	4. Wat zijn de **budgettaire effecten** van de maatregel cumulatief in EUR. Wat zijn de uitvoeringskosten?	5a. Draagt de maatregel bij aan verduurzaming en de klimaattransitie?	5b. Is deze maatregel in lijn met het **kabinetsbeleid** (bijv. armoededoelstellingen)?
Bestaande koopkrachtmaatregelen									
Maatregel 10. Verlagen brandstofaccijns	Biedt deel van kwetsbare huishoudens financiële ondersteuning. Niet alle kwetsbare huishoudens hebben een auto.	Vermindert onzekerheid niet.	Ongericht, maatregel bereikt met name huishoudens met hogere inkomens, omdat het autobezit bij hen hoger is en zij gemiddeld meer autokilometers maken.	Eenvoudig voor burger	Tariefsaanpassing mogelijk per 1-1-2024. Aanpassingen zijn bij snelle behandeling wetswijziging mogelijk per half jaar. Vergroot druk op handhaving bij Douane, meer controletijd nodig voor aangiften.	Wetswijziging in BP2024 noodzakelijk voor aanpassing tarieven. Vergt wetswijziging Artikel 84a en 84b van Wet op de accijns moeten buiten werking worden gesteld.	PM	Stimuleert verbruik fossiele brandstoffen. Vermindert prikkel om alternatieve, meer duurzame vervoersopties te gebruiken.	Effect op aantal huishoudens met betalingsproblemen was bij de verlaging in 2023 zeer beperkt, omdat het autobezit onder de huishoudens met betalingsproblemen laag is.
Maatregel 11. Verlagen btw-tarieven (algemeen tarief naar 20% en verlaagde tarief naar 8%)	Kwetsbare huishoudens worden financieel ondersteund, indien verlaging doorwerkt in consumentenprijzen. Een BTW verlaging zal tot en met 2029 doorlopen en daarmee bijna structureel van aard zijn.	Vermindert onzekerheid niet.	Ongericht, generieke maatregel die niet te richten is op huishoudens die kwetsbaar zijn voor hoge (energie)prijzen en is vooral in voordeel van huishoudens met hoge consumptie. Ook geen gegeven dat producenten btw-verlaging doorgeven in consumentenprijzen.	Eenvoudig voor burger	Parameterwijziging, uitvoerbaar per 1-1-2024 indien dit bij de uitvoering voor 1-12-2023 bekend is. Tijdelijke ondersteuning niet mogelijk, zal tot 2029 gehandhaafd moeten worden.	Vergt wijziging in de Wet Omzetbelasting (art. 9)	PM	Afhankelijk van mate waarin btw-verlaging tot reductie van consumentenprijzen leidt, kan sprake zijn van zeer beperkte verminderde prikkel tot verduurzaming	Geen bijzonderheden
Energiebelasting									

Maatregel 1. Btw-verlaging op energie van 21 naar 9%	Bereikt kwetsbare huishoudens via een financiële ondersteuning.	Vermindert onzekerheid niet.	Beperkt gericht, ook huishoudens die in staat zijn om de hogere lasten te dragen profiteren. Het is geen gegeven dat producenten btw-verlaging doorgeven in consumentenprijzen.	Eenvoudig voor burger	Maatregel is uitvoerbaar per 1 januari 2024 voor zowel de Belastingdienst als energiebedrijven. Moet meelopen in BP2024.	Vergt wijziging in de Wet Omzetbelasting (tabel I).	€ 1.792 miljoen in 2024.	Verlaagt de marginale prijs van energie. Dit heeft een negatieve impact op energiebesparing.	Geen bijzonderheden
Maatregel 2. Verhoging van de belastingvermindering energiebelasting	Bereikt kwetsbare huishoudens via een financiële ondersteuning.	Vermindert onzekerheid niet.	Ongericht, alle huishoudens en bedrijven met aansluiting met 'verblijfsfunctie' (niet alle bedrijven) hebben voordeel. Te richten op alleen huishoudens als reikwijdte kan worden beperkt tot aansluitingen met 'woonfunctie'.	Eenvoudig voor burger	Basisvariant maatregel is uitvoerbaar per 1 januari 2024. - Parameterwijziging voor de Belastingdienst. - Voor energieleveranciers eenvoudig uitvoerbaar. - Moet meelopen in Belastingplan 2024. Beperking van de reikwijdte tot aansluitingen met woonfunctie voor 1 januari 2024 moet nog worden onderzocht. Inkomensafhankelijke variant in elk geval niet uitvoerbaar per 1 januari 2024 voor Belastingdienst.	Wetswijziging (Wet belastingen op milieugrondslag) in BP2024 noodzakelijk voor aanpassing hoogte belastingvermindering Evt. versmalling reikwijdte belastingvermindering in BP2024 of BP2025.	Op basis van het geschatte aantal aansluitingen in 2024 is de budgettaire derving € 2,8 miljard in 2024, gebaseerd op een belastingvermindering van € 850. Een verdere verhoging van de belastingvermindering met € 100 leidt tot een aanvullende budgettaire derving van € 830 miljoen. Budgettaire derving is € 2,6 miljard indien de reikwijdte wordt beperkt tot aansluitingen met een woonfunctie.	De verhoging van de belastingvermindering verlaagt de totale energierekening, ongeacht het verbruik. Daarmee neemt de gepercipieerde urgentie om energie te besparen af. De marginale prijs van energieverbruik blijft onveranderd, waardoor de besparingsprikkel in de marge intact blijft.	Geen bijzonderheden
Maatregel 3. Verlaging tarieven in eerste schijven energiebelasting (tot 1200 m3 aardgas van 54,96 ct/m3 naar 0,95 ct/m3 en tot 2900 kWh elektriciteit van 10,26 ct/kWh naar 0,10 ct/kWh voor elektriciteit.)	Bereikt kwetsbare huishoudens beperkt/niet via financiële ondersteuning. Verlaging tarief voor gas bereikt huishoudens met warmte anders dan gas (merendeel stadsverwarming) niet. Bij blokaansluitingen onzeker of steun bij gebruiker terechtkomt.	Vermindert onzekerheid niet.	Ongericht, steun komt bij alle bedrijven en huishoudens terecht.	Huishoudens met blokaansluiting moeten mogelijk contracthouder aansporen om ondersteuning te vragen; ook dan is onzeker of deze daadwerkelijk terechtkomt bij deze huishoudens.	Naar verwachting onder voorwaarden uitvoerbaar, maar zeer complex voor de Belastingdienst. Voor tariefswijzigingen per 1 januari 2024 en voor de teruggaveregelingen blokaansluitingen per 1 april 2024 dient de Belastingdienst uiterlijk 28 maart 2023 opdracht te krijgen voor start voorbereidingen. Leidt tot verdringing oplossing lopende damage teruggaveverzoeken.	Wetswijziging in BP2024 noodzakelijk voor: - aanpassing tarieven - beperking kring indieners teruggaveverzoeken - verlenging beslistermijn op teruggaveverzoeken. Onderzocht moet worden of in bepaalde gevallen sprake is van staatssteun bij bedrijven met blokaansluiting.	Budgettaire derving in 2024 € 5,3 miljard. Indien de eerste schijven nog verder met ca. 1/3 worden ingekort tot 800 m³ en 2.000 kWh bedraagt de budgettaire derving € 4,4 miljard.	Stimuleert gebruik van fossiele energie, waarmee de besparings- en verduurzamingsprikkel afneemt	Niet in lijn met kabinetsbeleid om de energiebelasting op aardgas te verhogen richting 2030.

					Bij scenario waarin energieleveranciers veel verzoeken krijgen, moet worden onderzocht of dit uitvoerbaar is per 1 januari 2024. Inkomensafhankelijke variant in elk geval niet uitvoerbaar per 1 januari 2024 voor Belastingdienst.				
Energietoeslag									
Maatregel 1. Energietoeslag via toeslagensystematiek zonder koppeling met energielabel/ verbruik	Biedt financiële ondersteuning aan huishoudens met lage inkomens.	Jaarlijks kan hoogte worden bijgesteld o.b.v. energieprijs wat onzekerheid kan verminderen.	Inkomensgrenzen kunnen worden gekozen hierdoor gericht, maar er is geen verband met energieverbruik/-label.	Niet eenvoudig voor de burger. Voorschotsystematiek wordt toegepast, dus leidt tot terugvorderingen en nabetalingen. Burger moet zelf aanvragen.	Op zijn vroegst uitvoerbaar per 1 januari 2025. Grote verdringing andere taken Toeslagen (hervorming huurtoeslag, hersteloperatie en hervorming KOT) en vraagt grote IV-technische en procesmatige aanpassingen bij zowel de Belastingdienst als Toeslagen. Governance moet vormgegeven worden.	De introductie van een energietoeslag vergt een nieuwe wet.	PM	Geen bijzonderheden	Niet in lijn met de ambitie van het kabinet om toeslagen af te schaffen. Voor huishoudens die de nieuwe toeslag ontvangen kan de marginale druk toenemen.
Maatregel 2. Energietoeslag via toeslagensystematiek met koppeling energielabel/ verbruik	Biedt financiële ondersteuning aan huishoudens met lage inkomens. Bij de koppeling met energielabels of energieverbruik worden huishoudens die hun energie via gedeelde (blok)aansluitingen krijgen niet bereikt.	Jaarlijks kan hoogte worden bijgesteld o.b.v. energieprijs wat onzekerheid kan verminderen.	Inkomensgrenzen kunnen worden gekozen hierdoor gericht, en er is een verband met energieverbruik/-label.	Niet eenvoudig voor de burger. Voorschotsystematiek wordt toegepast, dus leidt tot terugvorderingen en nabetalingen. Burger moet zelf aanvragen.	Op zijn vroegst uitvoerbaar per 1 januari 2026, mits betrouwbare registratie energielabels dan beschikbaar is. Grote verdringing/uitstel andere taken Toeslagen (hervorming huurtoeslag, hersteloperatie en hervorming KOT) en vraagt grote IV-technische en procesmatige aanpassingen bij zowel de Belastingdienst als Toeslagen. Governance moet vormgegeven worden.	De introductie van een energietoeslag vergt een nieuwe wet.	PM	De introductie van een energietoeslag met koppeling aan energieverbruik kan de kabinetsdoelstelling voor verduurzaming tegenwerken. Maar dit is allen het geval bij een beperkt aantal huishoudens.	Niet in lijn met de ambitie van het kabinet om toeslagen af te schaffen. Voor huishoudens die de nieuwe toeslag ontvangen kan de marginale druk toenemen.

Maatregel 3. Energietoeslag door verhoging van de zorgtoeslag	Biedt financiële ondersteuning aan (bijna) alle kwetsbare huishoudens. Ruim 5 miljoen huishoudens ontvangen zorgtoeslag. Zorgtoeslag kan op 1 adres meerdere keren worden verstrekt.	Vermindert onzekerheid niet.	Redelijk gericht, maar meer huishoudens dan alleen kwetsbare ontvangt zorgtoeslag. Er is geen direct verband met de energierekening.	Redelijk eenvoudig voor de burger, vergt alleen aanmelding voor nieuwe gevallen. Voorschotsystematiek wordt toegepast, dus leidt tot terugvorderingen en nabetalingen. Samenvoegen kan wel voor onduidelijkheid (en daarmee vragen) zorgen.	Uitvoerbaar 1 januari 2024. Voor Toeslagen betreft de wijziging een parameterwijziging die relatief eenvoudig is door te voeren. Bij invoering van aparte wet zal de governance nog vormgegeven dienen te worden. Fluctuaties in de 'energietoeslag' ervaren burgers als fluctuatie van de zorgtoeslag. Dit is onzorgvuldig en lelijk in de uitvoering. Dit vraagt extra capaciteit in de voorlichting en bij de belastingtelefoon. De verantwoording tussen zorg- en energietoeslag kan niet in de uitvoering worden gesplitst.	Vergt besluitvorming per 1 april 2023. Verhoging van de zorgtoeslag met een energietoeslag vergt (spoed)wetswijziging. Dit kan langs 2 wegen. A: Wetswijziging van de Wet op de zorgtoeslag. Is nog niet uitgezocht en nog niet alle implicaties op overige regelgeving is bekeken. B: Aparte wet voor een energietoeslag.	PM	Geen bijzonderheden	De verhoging van de zorgtoeslag met een energietoeslag is niet in lijn met de ambitie van het kabinet om toeslagen af te schaffen. Het verhogen van de zorgtoeslag verlengt het afbouwtraject van de zorgtoeslag en verhoogt daarmee de marginale druk voor sommige huishoudens.
Maatregel 4a. Energietoeslag door verlaging basishuur in de huurtoeslag	Biedt financiële zekerheid aan alle huurtoeslagontvangers. Ca. 3/4 van de kwetsbare huishoudens is huurder, van wie 2/3 in een corporatiewoning woont. Hier worden dus niet alle kwetsbare huishoudens door bereikt. Eigenwoning bezitters worden niet bereikt.	Uitgezocht wordt of de toeslag tijdens het jaar kan worden verhoogd. Hiermee zou met vertraging een compensatie kunnen worden gegeven voor gestegen energiekosten. De verhoging geldt dan (met terugwerkende kracht) voor het hele jaar. Dit vermindert de onzekerheid van fluctuatie in energieprijzen enigszins .	Redelijk gericht, maar er is geen direct verband met hoge energielasten en het is – vanwege samenloop met de (inkomenseffecten door) de vereenvoudiging huurtoeslag- niet mogelijk om de huurtoeslag met een als zodanig herkenbaar X bedrag te verhogen.	Verwerking in huurtoeslag kan voor onduidelijkheid zorgen. Een systematiek van verhoging met terugwerkende kracht leidt tot meer onduidelijkheid voor de burger en risico's voor huurtoeslagontvangers (waaronder hogere terugvorderingen en fouten bij Toeslagen).	Uitvoering kan per 1 januari 2024. Voor Toeslagen betreft de wijziging een parameterwijziging die relatief eenvoudig is door te voeren. Fluctuaties van de koopkrachtreparatie kunnen door burgers worden gevoeld als fluctuatie van de huurtoeslag. Dit is onzorgvuldig en lelijk in de uitvoering en vraagt extra capaciteit in de voorlichting en bij de belastingtelefoon. Eventuele tussentijdse verhoging van de toeslag verhoogt de druk op de belastingtelefoon significant.	Verlaging van de basishuur vergt aanpassing in de wet op de huurtoeslag. De maatregel kan eventueel via een nota van wijziging meelopen in dit wetsvoorstel mits het juridisch houdbaar is om consultatie en advies Raad van State over te slaan. Hiervoor is besluitvorming nodig in maart. Zo niet dan vraagt dit een apart wetstraject.	PM	Geen bijzonderheden	Structureel verhogen van de huurtoeslag is niet in lijn met de ambitie van het kabinet om toeslagen af te schaffen. Verhogen van de huurtoeslag verlengt het afbouwtraject van de huurtoeslag en verhoogt daarmee de marginale druk voor sommige huishoudens.

Maatregel 4b. Energietoeslag door verhoging vergoeding boven kwaliteitskortingsgrens binnen de huurtoeslag	Groot deel van kwetsbare huishoudens is huurder. Deze maatregel biedt financiële ondersteuning aan huurders met relatief hoge huur. Eigenwoning bezitters worden niet bereikt.	Uitgezocht wordt of de toeslag tijdens het jaar kan worden verhoogd. Hiermee zou met vertraging een compensatie kunnen worden gegeven voor gestegen energiekosten. De verhoging geldt dan (met terugwerkende kracht) voor het hele jaar. Dit vermindert de onzekerheid van fluctuatie in energieprijzen enigzins.	Redelijk gericht, er is geen direct verband met hoge energielasten. Niet alle huurders ontvangen hogere toeslag en het is niet mogelijk om de toeslag voor alle ontvangers met een als zodanig herkenbaar X bedrag te verhogen.	Verwerking in huurtoeslag kan voor onduidelijkheid zorgen. Een systematiek van verhoging met terugwerkende kracht leidt tot meer onduidelijkheid voor de burger en risico's voor huurtoeslagontvangers (waaronder hogere terugvorderingen en fouten bij Toeslagen).	Uitvoering kan per 1 januari 2024. Voor Toeslagen betreft de wijziging een parameterwijziging die relatief eenvoudig is door te voeren. Fluctuaties van de koopkrachtreparatie kunnen door burgers worden gevoeld als fluctuatie van de huurtoeslag. Dit is onzorgvuldig en lelijk in de uitvoering en vraagt extra capaciteit in de voorlichting en bij de belastingtelefoon. Eventuele tussentijdse verhoging van de toeslag verhoogt de druk op de belastingtelefoon significant.	De percentages kunnen bij AMvB gewijzigd worden, behalve de 0% vergoeding boven de aftoppingsgrens voor meerpersoonshuishoudens onder de AOW leeftijd. Deze groep wordt dus slechts beperkt bereikt.	PM	Geen bijzonderheden	Structureel verhogen van de huurtoeslag is niet in lijn met de ambitie van het kabinet om toeslagen af te schaffen. Het verhogen van de huurtoeslag verlengt het afbouwtraject van de huurtoeslag en verhoogt daarmee de marginale druk voor sommige huishoudens.
Maatregel 4c. Energietoeslag door verhogen inkomensgrens in de huurtoeslag	Biedt vooral financiële ondersteuning aan huurders met lage middeninkomens die nu in afbouw van huurtoeslag vallen.	Uitgezocht wordt of de toeslag tijdens het jaar kan worden verhoogd. Hiermee zou met vertraging een compensatie kunnen worden gegeven voor gestegen energiekosten. De verhoging geldt dan (met terugwerkende kracht) voor het hele jaar. Dit vermindert de onzekerheid van fluctuatie in energieprijzen enigzins.	Redelijk gericht, er is geen direct verband met hoge energielasten en het is niet mogelijk om de toeslag voor alle ontvangers met een als zodanig herkenbaar X bedrag te verhogen. Eigenwoning bezitters worden niet bereikt.	Verwerking in huurtoeslag kan voor onduidelijkheid zorgen. Een systematiek van verhoging met terugwerkende kracht leidt tot meer onduidelijkheid voor de burger en risico's voor huurtoeslagontvangers (waaronder hogere terugvorderingen en fouten bij Toeslagen).	Uitvoering kan per 1 januari 2024. Voor Toeslagen betreft de wijziging een parameterwijziging die relatief eenvoudig is door te voeren. Fluctuaties van de koopkrachtreparatie kunnen door burgers worden gevoeld als fluctuatie van de huurtoeslag. Dit is onzorgvuldig en lelijk in de uitvoering en vraagt extra capaciteit in de voorlichting en bij de belastingtelefoon. Eventuele tussentijdse verhoging van de toeslag verhoogt de druk op de belastingtelefoon significant.	Verhoging van de inkomensgrens vergt aanpassing in de wet op de huurtoeslag. Deze kan meelopen in het wetsvoorstel vereenvoudiging huurtoeslag. De maatregel kan eventueel via een nota van wijziging meelopen in dit wetsvoorstel mits het juridisch houdbaar is om consultatie en advies Raad van State over te slaan. Hiervoor is besluitvorming nodig in maart. Zo niet dan vraagt dit een apart wetstraject.	PM	Geen bijzonderheden	Structureel verhogen van de huurtoeslag is niet in lijn met de ambitie van het kabinet om toeslagen af te schaffen. Deze variant verlengt het afbouwpad van de huurtoeslag. Dit verlaagt de marginale druk voor lagere inkomens, maar verhoogt deze voor (lage) middeninkomens.
Prijsplafond									
Maatregel 1. Huidig plafond met andere parameters (prijs/volume)	Biedt financiële ondersteuning aan kwetsbare huishoudens. Bij energieverbruik boven het plafond	Vermindert onzekerheid	Ongericht, gericht op energierekening, maar ongericht in de zin dat alle huishoudens	Eenvoudig voor de burger, maar maakt energierekening moeilijk te begrijpen.	Uitvoerbaar per 1/1/2024 door energieleveranciers (effectueren) en RVO (vergoeden via subsidie). Leveranciers hebben	Vereist voortzetting van de tijdelijke verruiming van de Europese staatsteunkaders. Omdat de regeling via de energiebedrijven loopt is	PM *Openeinderegeling Afhankelijk van parameters en energieprijzen*	Afhankelijk van de gekozen volumegrens en prijs van het plafond beperkt het de prijsprikkel voor verduurzaming.	Afhankelijk van gekozen grenzen (licht) tot negatieve prikkel

	beperkt de maatregel de energielasten niet meer. Bereikt niet de kwetsbare huishoudens met blokaansluiting.		binnen de regeling vallen. Te richten op alleen huishoudens als reikwijdte kan worden beperkt tot aansluitingen met 'woonfunctie'.		aangegeven niet mee te willen werken, o.a. omdat deze variant margetoets vereist. Systemen zijn gereed voor een generiek prijsplafond.	een controle op overwinsten juridisch noodzakelijk.			voor overstappen en marktwerking. Private uitvoering van een overheidstaak
Maatregel 2. Basisverbruik energie gratis	Biedt financiële ondersteuning aan kwetsbare huishoudens. Door de absolute volumegrenzen profiteren grootverbruikende huishoudens relatief minder. Bereikt niet de kwetsbare huishoudens met blokaansluiting.	Vermindert onzekerheid enigszins	Ongericht, gericht op energierekening, maar ongericht in de zin dat alle huishoudens binnen de regeling vallen. Te richten op alleen huishoudens als reikwijdte kan worden beperkt tot aansluitingen met 'woonfunctie'.	Eenvoudig voor de burger, maar maakt energierekening moeilijk te begrijpen.	Uitvoerbaar per 1/1/2024 door energieleveranciers (effectueren) en RVO (vergoeden via subsidie). Leveranciers hebben schriftelijk aangegeven niet mee te willen werken, o.a. omdat deze variant margetoets vereist. Systemen zijn gereed voor een generiek prijsplafond.	Vereist voortzetting van de tijdelijke verruiming van de Europese staatsteunkaders. Omdat de regeling via de energiebedrijven loopt is een controle op overwinsten juridisch noodzakelijk.	PM *Openeinderegeling Afhankelijk van parameters en energieprijzen*	Beperkt de prikkel tot energiebesparing vanwege een gratis deel van energieverbruik	Licht verminderde prikkel voor overstappen en marktwerking. Private uitvoering van een overheidstaak
Maatregel 3. Vaste korting per m3/kWh	Biedt financiële ondersteuning aan kwetsbare huishoudens. Huishoudens met een goedkoop contract ontvangen relatief meer steun dan huishoudens met een duur contact. Bereikt niet de kwetsbare huishoudens met blokaansluiting.	Vermindert onzekerheid niet.	Ongericht, gericht op energierekening, maar ongericht in de zin dat alle huishoudens binnen de regeling vallen. Te richten op alleen huishoudens als reikwijdte kan worden beperkt tot aansluitingen met 'woonfunctie'.	Eenvoudig voor de burger, maar maakt energierekening moeilijk te begrijpen.	Uitvoerbaar per 1/1/2024 door energieleveranciers (effectueren) en RVO (vergoeden via subsidie). Leveranciers hebben aangegeven niet mee te willen werken, maar deze variant vereist geen margetoets. Deze maatregel is eenvoudiger dan het prijsplafond omdat de subsidie direct wordt doorgegeven aan de klant.	Bestaande subsidieregeling voor prijsplafond moet worden aangepast voor nieuwe systematiek. Maatregel is meer structureel van aard. Aannemelijk dat er een staatssteunrisico is.	PM *Openeinderegeling Afhankelijk van parameters en energieverbruik*	Korting verzwakt de prikkel voor verduurzaming.	Prikkel voor overstappen en marktwerking blijft grotendeels intact. Private uitvoering van een overheidstaak
Maatregel 4. Sociaal tarief (gereduceerd tarief of prijsplafond voor elektriciteit, aardgas en/of warmte voor een afgebakende groep huishoudens)	Biedt financiële ondersteuning aan kwetsbare huishoudens met een laag inkomen. Bereikt niet de kwetsbare huishoudens met blokaansluiting.	Vermindert onzekerheid	Gericht, op nader af te kaderen huishoudens met een laag inkomen. Grijpt aan op energierekening.	Eenvoudig voor de burger, maar maakt energierekening moeilijk te begrijpen.	Zeer waarschijnlijk niet uitvoerbaar per 1/1/24 vanwege o.a. niet op tijd leveren van inkomensgegevens op adresniveau aan leveranciers. De inkomens- en adresgegevens van de BD moeten gematcht worden met contractanten van	Op dit moment geen juridische grondslag voor het verstrekken van inkomensgegevens op adresniveau aan energiebedrijven. Het gesprek met de Autoriteit Persoonsgegevens zal worden gestart om de mogelijkheden te verkennen. Het creëren van	PM *Openeinderegeling Afhankelijk van doelgroep, parameters en energieprijs*	Verzwakt de prikkel voor verduurzaming voor doelgroep, al is het handelingsperspectief hier beperkt.	Vermindert prikkel voor overstappen en marktwerking voor doelgroep. Private uitvoering van

					energienota's. Moet een meldpunt worden opgericht voor matchingsproblemen. Energieleveranciers (zeker de ~35 kleinschalige) kunnen waarschijnlijk niet op tijd inkomensgegevens goed en veilig verwerken. Inkomstentoets is alleen mogelijk op verouderde gegevens (t-2). Vangnetregeling noodzakelijk. Leveranciers hebben aangegeven niet mee te willen werken, o.a. omdat deze variant margetoets vereist. Aanpassingen in dienstverlening nodig.	een wettelijke grondslag voor 1 januari 2024 is ambitieus. Vergt gesprek met EC over staatssteun mede afhankelijk van mogelijkheid bedrijven uit te sluiten van steun. Omdat de regeling via de energiebedrijven loopt is een controle op overwinsten juridisch noodzakelijk.			een overheidstaak
Maatregel 5. TNO-variant (prijsplafond op basis van energielabel of bouwjaar)	Biedt financiële ondersteuning aan kwetsbare huishoudens in een huis met een lage energetische kwaliteit. Volgens het CBS woont de helft van de mensen met energie-armoede niet in een huis met een lage energetische kwaliteit. Bereikt niet de kwetsbare huishoudens met blokaansluiting.	Vermindert onzekerheid	Beperkt gericht. Hoge inkomens kunnen ook profiteren van deze maatregel.	Eenvoudig voor de burger, maar maakt energierekening moeilijk te begrijpen.	Variant gebaseerd op energielabel is niet uitvoerbaar per 1/1/24, o.a. omdat ca. 50% van de woningen geen energielabel heeft, en het onmogelijk is om dat op tijd te voorzien door tekort aan energieadviseurs. Veel andere labels zijn verouderd omdat er energiemaatregelen zijn genomen na de aanvraag van een label. Leveranciers hebben aangegeven niet mee te willen werken, o.a. omdat deze variant margetoets vereist. Maatregel kan tot bezwaren leiden bij een harde knip op bijv. bouwjaar en/of energielabel.	Vergt gesprek met EC over staatssteun. Omdat de regeling via de energiebedrijven loopt is een controle op overwinsten juridisch noodzakelijk.	PM *Openeinderegeling Afhankelijk van doelgroep, parameters en energieprijs*	Bij variant gebaseerd op labels geeft het een negatieve prikkel voor verduurzaming. Prikkel wordt meest gereduceerd bij slechte labelwoningen.	Negatieve prikkel voor overstappen en marktwerking voor doelgroep Private uitvoering van een overheidstaak
Maatregel 6. Duitse variant (prijsplafond op basis van	Biedt financiële ondersteuning aan kwetsbare huishoudens. Bij	Vermindert onzekerheid	Ongericht, gericht op energierekening, maar ongericht in	Eenvoudig voor de burger, maar maakt energierekening	Waarschijnlijk niet uitvoerbaar per 1/1/24vanwege complexiteit. Uitvoering loopt via	Onduidelijk of het historisch verbruik een juridisch houdbare afbakening is.	PM *Openeinderegeling, afhankelijk van doelgroep,*	Het plafond beperkt de prijsprikkel voor verduurzaming tot de historische	Negatieve prikkel voor

historisch energieverbruik)	energieverbruik boven het plafond beperkt de maatregel de prijs niet meer. Bereikt niet de kwetsbare huishoudens met blokaansluiting. Nadelig voor kwetsbare huishoudens met historische onderconsumptie.		de zin dat alle huishoudens binnen de regeling vallen. Te richten op alleen huishoudens als reikwijdte kan worden beperkt tot aansluitingen met 'woonfunctie'.	moeilijk te begrijpen.	energieleveranciers en RVO (vergoeden via subsidie). Tussen energieleveranciers is complexe gegevensuitwisseling noodzakelijk. Leveranciers hebben aangegeven niet mee te willen werken, o.a. omdat deze variant margetoets vereist en zeer complex is (vanwege de leverancier overstijgende prijsplafond administratie die moet worden vormgegeven).	Vereist voortzetting van de tijdelijke verruiming van de Europese staatsteunkaders. Omdat de regeling via de energiebedrijven loopt is een controle op overwinsten juridisch noodzakelijk.	*parameters en energieprijs*	verbruiksgrens. Huishoudens met laag historisch verbruik (bv. al verduurzaamd) worden 'bestraft'	overstappen en marktwerking Private uitvoering van een overheidstaak
Energiemarkt									
Maatregel 1b. Noodleverancier (laag tarief leverancier)	Biedt financiële ondersteuning aan kwetsbare huishoudens op basis van inkomen. Zolang er geen register is bereikt het niet de kwetsbare huishoudens met blokaansluiting, waar juist een groot deel van doelgroep zal zitten.	Vermindert onzekerheid	Gericht en efficiënt.	Niet eenvoudig voor burger. Potentieel groot beroep op doenvermogen, indien geen automatische doorverwijzing na inkomenstoets. In dit geval is er actie van de burger nodig om aanspraak te maken op plaatsing bij sociale leverancier.	Uitvoerbaarheid onzeker, waarschijnlijk niet per 1-1-2024. Termijn voor, i.v.m. oprichten van staatdeelneming en Eu staatsteunkader toets, nog niet duidelijk, verwachting langer dan 9 maanden. Bij het aanwijzen van een bestaande leverancier dient , naast impact op het gebied van wet- en regelgeving, rekening gehouden te worden met de implementatie bij een private partij. Gezien de huidige opstelling van leveranciers (Energie Nederland) tov dit idee en complexiteit in uitvoering en (marge) controle achteraf, zal de tijd voor implementatie bij deze route toenemen.	Een wettelijke grondslag voor een aanwijzing ontbreekt in de Nederlandse wetgeving. Het is op dit moment wettelijk niet mogelijk om gegevens te delen. Er zal een wetswijziging nodig zijn om inkomensgegevens van BD te delen met een aan te wijzen energieleverancier. De creëren van een wettelijke grondslag vóór 1 januari 2024 is zeer ambitieus. Inhoudelijk is het delen van inkomensgegevens mogelijk niet in verhouding met het daarmee beoogde doel. . Het gesprek met de Autoriteit Persoonsgegevens zal worden gestart om te verkennen welke mogelijkheden er zijn. Prijsinterventie slechts in uitzonderingsgevallen toegestaan.	PM	Vermindert prikkel tot verduurzaming. Beperkt druk op verhuurders om te verduurzamen.	Het voeren van een lager tarief voor lage inkomen huishoudens draagt bij aan de koopkracht per huishouden en daarmee aan de armoede doelstellingen.

Maatregel 2. Voortzetting Noodfonds (privaat)	Biedt financiële ondersteuning aan een relatief kleine kwetsbare huishoudens op basis van inkomen en energierekening.	Vermindert onzekerheid	Geen controle op afbakening vanuit overheid. Wel kunnen er voorwaarden gesteld worden bij een nieuwe subsidie. Op basis van huidige situatie is nog niets te zeggen over de effectiviteit.	In huidige opzet niet eenvoudig voor burger. Op dit moment wordt al gewerkt aan het verbeteren van de toegankelijkheid van het noodfonds. Het loket van het noodfonds blijft in ieder geval een maand langer open (1 mei), zodat het bereik groter wordt. Het slagen hiervan is belangrijk voor een eventueel vervolg.	Afhankelijk van bereidheid private initiatiefnemers. Per direct uitvoerbaar zolang het private fonds bestaat. Verlenging/vernieuwing van subsidieverlening snel mogelijk.	Fonds in huidige vorm is alleen juridisch houdbaar onder de voorwaarde van cofinanciering. Private financiering (minimaal 1/3) is nodig om geen sprake te laten zijn van een overheidstaak en staatssteun. Enkel subsidie vanuit Rijk (100%) betekent dat dat rijk van overwegende invloed heeft. Dit heeft juridische gevolgen (bezwaar en beroep etc.) De AR en ADR zijn kritisch over de huidige opzet. Verbetering is nodig.	Bij subsidieverlening zelf te bepalen. In combinatie met 100% financiering worden ook de uitvoeringkosten in aanmerking voor subsidie.	Geen bijzonderheden	Bestaat discussie of dit niet een private uitvoering van een overheidstaak is en daarmee in strijd is met stichtingenkader. Het kan kwetsbare consumenten met betalingsproble matiek helpen, waarmee mogelijke schulden kunnen worden voorkomen.
Maatregel 3. Noodfonds (publiek)	Biedt financiële ondersteuning aan kwetsbare huishoudens op basis van inkomen en energierekening.	Vermindert onzekerheid	Gericht, op basis van huidige situatie is nog niets te zeggen over de effectiviteit.	In huidige opzet niet eenvoudig voor burger maar zou verbeterd kunnen worden bij publieke uitvoering.	Opstellen van subsidieregeling kan in principe redelijk snel. Opstellen van wet kost tijd (niet klaar per 1/1/24). Op dit moment nog geen publieke uitvoerders beschikbaar per 1/1/24. Vraagt nog aanvullende exercitie.	Fonds komt uit publieke gelden en dekt risico's van energieleveranciers indirect (door een deel van energienota te vergoeden). Dit betekent zeer waarschijnlijk staatssteun. Bij publieke inbedding gelden wettelijke eisen die in de awb gesteld zijn, de algemene beginselen van behoorlijk bestuur en de Woo. Huidige opzet en werking voldoet daar niet aan. Denk ook aan de eisen/beleid die aan een publieke uitvoering gesteld worden (gebruik digid en scrapingtechniek, bezwaar en beroep, enkel digitaal etc.)	Open-einde regeling, desgewenst kan er een subsidieplafond worden bepaald.	Geen bijzonderheden	Eerder is vastgesteld dat het doel van het fonds geen overheidstaak is. Het kan kwetsbare consumenten met betalingsproble matiek helpen, waarmee mogelijke schulden kunnen worden voorkomen.

Maatregel 4. Afsluitregeling	Biedt financiële ondersteuning (betalingsregeling of schuldhulpverlening) aan kleinverbruikers met betaalbaarheidsproblemen en (dreigende) schulden	Vermindert onzekerheid niet	Gericht, biedt bescherming aan kleinverbruiker bij (dreigende) schulden en draagt bij aan het vinden van een oplossing door het overeenkomen van een redelijke en passende betalingsregeling of het doen van een aanvraag tot schuldhulpverlening.	Eenvoudig voor burger. Plicht voor contact leggen met kleinverbruiker ligt bij energieleveranciers, gemeenten, netbeheerders	Uitvoerbaar per 1 april 2023. Vraagt besluit MKE tot aanpassing van de regeling. In de uitvoering vraagt dit extra inspanning energieleveranciers, maar tegelijk ook meer gerichte inzet in het kader van schuldhulpverlening. Regeldruk wordt bij wijziging van de regeling meegenomen.	Inzet om de gegevensuitwisseling tussen leveranciers en gemeenten (instantie ten behoeve van schuldhulpverlening) wordt afgewogen en getoetst door AP.	Geen.	Geen bijzonderheden	Geen bijzonderheden
Huurders									
Maatregel 1. Huurkorting EFG-labels	Biedt heel gericht financiële ondersteuning aan iets minder dan de helft van de doelgroep (naar schatting 250-275 v.d. 600 000 energiearme huishoudens) en het meest kwetsbare deel. Huurders bij een particuliere verhuurder, eigenaren van koopwoningen en huurders met een beter label (die wel energiearmoede ervaren) vallen buiten het bereik.	Vermindert onzekerheid niet	Gericht.	Eenvoudig voor de burger.	Het is haalbaar de huurkorting in 2024 in te laten gaan als wordt gekozen voor een lastenverlichting. Uitvoering door de woningcorporaties. In het geval van een subsidie moet dit nader worden onderzocht. Geldstroom tussen Rijk en woningcorporaties moet nog worden uitgezocht.	Aanpassing van het Burgerlijk Wetboek om huren na verduurzaming terug te krijgen op het oude niveau. Daarnaast moet er ten behoeve van de dekking (lastenverlichting of opzetten nog niet bestaande subsidie) rekening gehouden worden met staatssteunrechtelijke aspecten.	De huurkorting kost de corporaties tot 2027 bij een gemiddelde gasprijs 102 mln. per jaar (constante prijzen). Er is een inverdieneffect op de HT van ongeveer 67 mln. per jaar. Uitvoeringskosten van corporaties zijn naar verwachting beperkt. Werkelijke kosten moeten verkend worden. Indien de kosten van corporaties door een subsidie worden gedekt zijn er (administratieve) uitvoeringslasten voor corporaties en het Rijk.	Indien de maatregel via lastenverlichting wordt gecompenseerd, ontstaat er voor corporaties een prikkel om sneller te gaan verduurzamen	. Geen bijzonderheden
Maatregel 2. Overnemen energierekening door corporaties bij label E-, F-, G.	Biedt financiële ondersteuning aan slechts een deel van de doelgroep: huurders bij	Vermindert deels onzekerheid (tot niveau van de maatvoering)	Gericht, maar ondersteunt ook scheefhuurders met een hoge energierekening.	Afhankelijk van vormgeving. Als het energiecontract wordt	De uitvoerbaarheid van de maatregel is nog niet bekend, maar de schatting is dat 2024 niet haalbaar is.	Corporaties hebben geen inzage in het energiecontract noch het energieverbruik van hun huurders. Om dit te kunnen	Het overnemen van de gasrekening boven prijsplafond kost de corporatiesector in	Afhankelijk van de vormgeving kan een deel van de prikkel tot energiebesparing	Geen bijzonderheden

	particulier, eigenaren van koopwoningen of met een beter label vallen buiten het bereik.			overgenomen door corporaties, ja. Als wordt gecompenseerd door corporaties, nee.	De maatregel vraagt om tijd bij het opzetten van een nog niet bestaande subsidieregeling, de administratieve inrichting, aanpassing wet- en regelgeving en de uitvoering.	realiseren wordt waarschijnlijk tegen privacywetgeving aangelopen. Er dient nog nader onderzocht te worden in hoeverre het corporaties op basis van de Woningwet is toegestaan de energierekening van hun huurders te voldoen. Overnemen contract stuit op juridische complicaties bij beëindigen bestaande private overeenkomsten. Vereist oprichting van een nog niet bestaande subsidieregeling die staatssteunrechtelijk complex is.	2024 naar schatting € 215 mln. PM uitvoeringskosten.	bij de huurder volledig wegvallen.	

Secretariaat Ministerraad
Ministerie van Algemene Zaken

VIERHOEK

Kenmerk : 3781031

AGENDA

Vergadering te houden op dinsdag 7 maart 2023
in de Blauwe zaal van het ministerie van Algemene Zaken,
aan te vangen 's morgens om 11:00 uur

---

0. Toelichting CEP-cijfers en woordvoeringslijn	o
1. Oplegger bij afwegingskader van de strategie	o
2. Betalingsregeling coronabelastingschuld	o
3. Voorjaarsbesluitvorming inkomsten	o
4. Inframarginale heffing	o

x stukken zijn rondgezonden
o stukken worden rondgezonden
• stukken zijn in de samenwerkingsruimte geplaatst
= geen stukken

dinsdag 7 maart 2023
Persoonsgegevens

Ministerie van Financiën

HEDEN
TER ADVISERING
Aan
de minister
de staatssecretaris van Financiën – Fiscaliteit en Belastingdienst
de staatssecretaris van Financiën – Toeslagen en Douane

Directie Algemene Financiële en Economische Politiek

Persoonsgegevens

nota

Annotatie politieke vierhoek 7 maart

Datum
7 maart 2023

Notanummer
2023-0000067425

Bijlagen
geen

Aanleiding

Voor de politieke vierhoek van 7 maart staan vijf onderwerpen op de agenda:
0) Toelichting CEP-cijfers en woordvoering;
1) Oplegger bij afwegingskader strategie voor huishoudens kwetsbaar voor de gevolgen van hoge energieprijzen;
2) Betalingsregeling coronabelastingschulden;
3) Voorjaarsbesluitvorming inkomsten;
4) Inframarginale heffing.

U (staatssecretaris FB) zal gevraagd worden om agendapunt 2) toe te lichten. U (minister) zal gevraagd worden om agendapunt 3) toe te lichten.

0. Toelichting CEP-cijfers en woordvoering

Kern

- Het CPB zal een eerste toelichting geven op het koopkrachtbeeld dat bij publicatie van het CEP (donderdag 9 maart) verschijnt. Naar aanleiding van dit voorlopige beeld is door SZW in afstemming met EZK, APP en FIN, een spreeklijn voorbereid voor de woordvoering hierover.

Advies

- U kunt aangeven dat optie 1 de voorkeur heeft. Hierin wordt aangegeven dat het kabinet oog heeft voor de doestellingen op het terrein van armoede zonder dat vooruitgelopen wordt op besluitvorming.
- U kunt aangeven dat u het lastig vindt dat optie 2 veel urgentie uitstraalt om direct aan de slag te gaan met het armoedeprobleem, terwijl besluitvorming hierover pas in augustus zal plaatsvinden.

1. Oplegger bij afwegingskader strategie voor huishoudens kwetsbaar voor de gevolgen van de hoge energierekening

Kern

- Op 22 februari heeft het kabinet een Kamerbrief verstuurd met toelichting op het narratief voor de afbouw van de steunmaatregelen voor huishoudens die kwetsbaar zijn voor de gevolgen van hoge energieprijzen en een overzicht van de verschillende maatregelen ter onderzoek voor de jaren na 2023.
- Deze notitie schetst het (bredere) koopkrachtvraagstuk in de voorjaarsbesluitvorming en geeft een eerste inventarisatie van mogelijke maatregelen inclusief haalbaarheid en wenselijkheid hiervan. In de politieke vierhoek van 28 maart worden de definitieve fiches van deze maatregelen en het afwegingskader geagendeerd.
- Het kabinet zal dit voorjaar beslissen op welke maatregelen wordt ingezet om het beleid tijdig te kunnen ontwikkelen voor invoering in 2024. De maatvoering van de maatregelen zal in augustus, gelijktijdig met besluitvorming over de koopkracht, definitief worden vastgelegd.
- Deze nota, een conceptversie van het afwegingskader en conceptversies van de fiches liggen voor. De stukken zijn samengesteld door de ambtelijke stuurgroep van de departementen AZ, BZK, EZK, FIN en SZW. U hoeft geen toelichting te geven op de stukken.

Advies beslispunten

Beslispunt 1

- Wij adviseren u om akkoord te gaan met het eerste beslispunt en de uitgangspunten voor de besluitvorming die daarin wordt voorgesteld. Namelijk, dat de uitdaging wat betreft koopkracht in de voorjaarsbesluitvorming drieledig is: 1. bestaanszekerheid in den brede, 2. hoe om te gaan met meerjarig hoge energieprijzen en 3. de onzekerheid van een plotse sterke stijging van de energieprijzen.

Beslispunt 2

- Het tweede beslispunt vraagt welke instrumenten u kansrijk acht om verder uit te werken en of er voor besluitvorming meer informatie nodig is. U kunt hierbij het volgende inbrengen:
- Het is wenselijk om de opties breed uit te werken richting het voorjaar. Dat hebben we ook geleerd van de besluitvorming vorig jaar. Daarna is het aan ons (de politiek) om af te wegen en te kiezen. Zo is het dus goed en wenselijk om heel goed te kijken hoe een gerichter prijsplafond vormgegeven kan worden. Als mogelijk is het prima om al iets te filteren op de meest kansrijke opties. Mijn voorstel zou dan zijn om na te gaan of we de maatregelen in drie categorieën kunnen indelen:
    - Maatregelen die de politieke vierhoek tot het beslismoment op 28 maart verder wil verkennen én die waarschijnlijk per 2024 kunnen worden ingevoerd;
    - Maatregelen die wenselijk zijn en de politieke vierhoek tot het beslismoment op 28 maart verder wil verkennen, maar uitvoering op zijn vroegst per 2025 mogelijk is;
    - Maatregelen die de politieke vierhoek niet verder wil verkennen en dus niet wil meenemen in de besluitvorming.
- Wij adviseren hierbij op hoofdlijnen dat:

- Maatregelen die gericht aanhaken op kwetsbare huishoudens (opties in de energiebelasting of gericht op huurders) en op korte termijn uitvoerbaar zijn verder moeten worden verkend;
- Verschillende (gerichtere) vormen van het prijsplafond verder moeten worden onderzocht. Deze bieden huishoudens zekerheid.
- Maatregelen die op korte termijn onuitvoerbaar en op langere termijn onwenselijk zijn, omdat zij ingaan tegen kabinetsbeleid moeten niet verder worden verkend. Dit zijn bijvoorbeeld het instellen van een energietoeslag of het verlagen van de brandstofaccijns zouden niet verder verkend moeten worden.

- Een korte toelichting per maatregel is in tabelvorm toegevoegd onder het kopje 'Toelichting maatregelen'.

Beslispunt 3

- Wij adviseren u om in te stemmen met het derde beslispunt en een verkennend gesprek aan te gaan met energieleveranciers.
- Omdat een prijsplafond een doelmatig instrument is om onzekerheid tegen te gaan maar het huidige prijsplafond ongericht is, is het wenselijk om voor 2024 te kijken of een gerichter prijsplafond vormgegeven kan worden.
- Op dit moment lijkt het voor 2024 alleen haalbaar om de volumegrenzen van het prijsplafond te verlagen of het prijsplafond 'slapend' achter de hand te houden, voor het geval de energieprijzen ineens stijgen.
- Voor na 2024 is het wenselijk om een gerichte variant van een prijsplafond verder te verkennen (bijv. o.b.v. inkomen). Ook ten behoeve van de verkenning van deze varianten is het wenselijk het gesprek aan te gaan met energieleveranciers over de mogelijkheden om een prijsplafond uit te voeren.
- Aandachtspunt is wel dat er een alternatief moet komen voor de Tijdelijke tegemoetkoming blokaansluitingen (TTB), omdat deze voor veel uitvoeringsproblemen zorgt.
- Hiervoor is het uiteraard nodig dat energiemaatschappijen meewerken. Zonder hun medewerking is geen enkele variant van het prijsplafond mogelijk. Het is daarom verstandig om het gesprek met hen nogmaals aan te gaan.

Verwachte inbreng

EZK

- Naar verwachting brengt EZK in dat een (gericht) prijsplafond onwenselijk is omdat de uitvoering afhankelijk is van energieleveranciers. Deze energieleveranciers hebben per brief aangegeven niet nog een jaar het prijsplafond te willen uitvoeren.
- U kunt inbrengen dat u: begrijpt dat het implementeren van een (gericht) prijsplafond complex is, maar dat we hopelijk wel hebben geleerd van vorig jaar dat we alle opties zo vroegtijdig mogelijk moeten uitwerken, zo ook een gericht prijsplafond.
- Een prijsplafond is de enige oplossing die toereikend is om huishoudens bij volatiele energieprijzen voldoende te compenseren en zekerheid te bieden. Economisch gezien is het verstandig om deze onzekerheid af te kopen. Het maakt namelijk dat huishoudens uit voorzorg niet gaan sparen, de consumptie op peil houden en daarmee ook de economie. Het

is een maatregel waarvan weten dat het kan per 2024, onder de voorwaarde dat energiemaatschappijen meewerken. Een verkennend gesprek over de bezwaren en mogelijkheden is wenselijk. Het prijsplafond zou zo gericht mogelijk moeten zijn.
- Natuurlijk moet uiteindelijk nog politiek gewogen worden of het ook nodig is, het gaat nu om het uitwerken van een uitvoerbare variant. Daar hoort ook een verkennend gesprek met de leveranciers bij.

BZK
- BZK zal mogelijk inbrengen dat de maatregelen in lijn moeten zijn met de kabinetsdoelstellingen op het gebied van verduurzaming. Voorkomen moet worden dat de maatregelen prikkels voor verduurzaming tegengaan.
- U kunt inbrengen dat u het hier mee eens bent, maar dat wel onderscheid gemaakt moet worden in hoe gericht de maatregelen zijn en wat het effect op verduurzaming is. Een verlaging van de brandstofaccijns is bijvoorbeeld zeer ongericht én niet in lijn met de klimaatdoelstellingen en daarom niet wenselijk. Een prijsplafond met een sociaal tarief vermindert voor een beperkte groep, met toch al een beperkt handelingsperspectief, de prikkels voor verduurzaming. Dit vergt een andere afweging.

Toelichting maatregelen
- Onderstaand vindt u een specifieker overzicht van welke maatregelen Financiën adviseert om verder te verkennen tot de vierhoek van 28 maart en welke maatregelen niet verder te verkennen. Indien geen overeenstemming kan worden bereikt over deze categorisering dan is het wenselijk om maatregelen in het traject te houden. Het helpt om het keuzepalet zo breed mogelijk te hebben.
- Deze tabel bevat nog niet alle beleidsmaatregelen uit de verkenning van het bestaande koopkrachtinstrumentarium. Dit moet verder uitgewerkt worden.
- In het afwegingskader staan de uitvoeringskosten niet ingevuld. Een definitieve toets over de uitvoerbaarheid door de Belastingdienst als geheel en de mogelijke uitvoeringskosten verloopt via een uitvoeringstoets. Normaliter worden uitvoeringskosten gedekt uit geoormerkte middelen op artikel 10 van begroting IX. Deze 'pot voor uitvoeringskosten' is echter leeg, zodat bij besluitvorming gelijk voorzien moet worden in dekking van de uitvoeringskosten.

Verder verkennen, waarschijnlijk uitvoerbaar per 2024	
BTW op energie verlagen	Maatregel is uitvoerbaar maar ongericht, ook huishoudens die in staat zijn om de hogere lasten te dragen profiteren.
Verhoging van de belastingvermindering energiebelasting	Uitvoerbaar maar ongericht, alle huishoudens en bedrijven met aansluiting met 'verblijfsfunctie' hebben voordeel. Als reikwijdte kan worden beperkt tot aansluitingen met 'woonfunctie' dan kan deze maatregel worden gericht huishoudens.
Verlaging tarieven in eerste schijven energiebelasting	De extra eerste schijven elektriciteit en gas per 1 januari 2024 moeten Belastingdienst en energieleveranciers voorbereiden naar aanleiding van het amendement Grinwis. Ontwikkeling en uitvoering van verlaging tarief nieuwe eerste schijven is complex. Maatregel is ongericht

	en heeft beperkte toegevoegde waarde ten opzichte van huidig instrumentarium. Onzeker of steun bij huishoudens met blokaansluiting terechtkomt. Gesprek met Stas F&B volgt. Mits besluitvorming voor 1 april plaatsvindt en onder voorwaarden (o.a. verdringing andere werkzaamheden en teruggaveregeling aan blokaansluitingen pas mogelijk per 1 april) uitvoerbaar voor Belastingdienst per 2024. Onbekend of maatregel uitvoerbaar is voor energieleveranciers per 2024.
Energietoeslag door verlaging basishuur in de huurtoeslag	Gerichter dan verhoging van de zorgtoeslag en uitvoerbaar. Maximale toeslag en de doelgroep gaan fluctueren. Vergroot de voorschotonzekerheid voor burgers. Niet in lijn met wens om toeslagen af te schaffen.
Energietoeslag door verhoging vergoeding boven kwaliteitskortingsgrens binnen de huurtoeslag	Enigszins gericht en uitvoerbaar. Maximale toeslag en de doelgroep gaan fluctueren. Vergroot de voorschotonzekerheid voor burgers. Niet in lijn met wens om toeslagen af te schaffen. Minder gericht dan de basishuur variant.
Prijsplafond: Huidig plafond met andere parameters (prijs/volume)	Een prijsplafond helpt huishoudens bij volatiele energieprijzen voldoende zekerheid te bieden. Alleen bij blokaansluitingen (700.000 huishoudens; veelal lagere inkomens) onzeker of steun altijd bij gebruiker terechtkomt. Brengt een staatssteunrisico met zich mee. Kan per 2024, onder de voorwaarde dat energiemaatschappijen meewerken. Energiemaatschappijen willen niet meewerken maar voeren nu ook het prijsplafond uit. Verkennend gesprek tussen politiek en de energieleveranciers over de bezwaren en mogelijkheden is wenselijk. Tijdelijke tegemoetkoming blokaansluitingen (TTB) zorgt voor veel uitvoeringsproblemen, moet een alternatief voor komen om blokaansluitingen te bereiken.
Prijsplafond: Slapend prijsplafond (prijsgrens van het plafond wordt zo hoog gezet, zodat het plafond alleen bij extreem hoge prijzen in werking treedt)	Een prijsplafond is de enige oplossing die toereikend is om huishoudens bij volatiele energieprijzen voldoende te compenseren en zekerheid te bieden. Alleen bij blokaansluitingen onzeker of steun altijd bij gebruiker terechtkomt. Kan per 2024, onder de voorwaarde dat energiemaatschappijen meewerken. Verkennend gesprek over de bezwaren en mogelijkheden is wenselijk. Verminderd staatssteunrisico bij zeer hoge prijzen. TTB zorgt voor veel uitvoeringsproblemen, moet een alternatief voor komen om blokaansluitingen te bereiken.
Afsluitregeling	Zeer beperkt effectief. Goed uitvoerbaar.
Verder verkennen, invoering niet mogelijk per 2024 maar mogelijk na 2024, wel wenselijk	
Prijsplafond: - Sociaal tarief (gereduceerd tarief of prijsplafond voor een afgebakende groep huishoudens)	Een sociaal tarief kan voldoende steun en zekerheid bieden aan een gerichte groep huishoudens. Alleen bij blokaansluitingen onzeker of steun altijd bij gebruiker terechtkomt. Energiemaatschappijen willen niet meewerken maar voeren prijsplafond nu ook uit. Verkennend gesprek tussen politiek en de energieleveranciers over de bezwaren en mogelijkheden is

- Duitse variant (prijsplafond o.b.v. historisch verbruik) - TNO variant (prijsplafond o.b.v. energielabel of bouwjaar)	wenselijk. TTB zorgt voor veel uitvoeringsproblemen, moet een alternatief voor komen om blokaansluitingen te bereiken. *Voor sociaal tarief:* Mogelijk problemen op het gebied van privacy en fiscale geheimhoudingsplicht i.v.m. inkomensgegevensdeling, wetswijzing noodzakelijk. *Voor TNO-variant:* Gericht op woningen met slechte energetische kwaliteit. Data over energielabels is onbetrouwbaar. Echter, de variant met data o.b.v. bouwjaar zou verder moeten worden onderzocht.
Noodleverancier (laag tarief leverancier)	Geeft steun en zekerheid aan gerichte doelgroep. Vergt oprichten staatsdeelneming. Wenselijk om nader uit te zoeken indien leveranciers blijven weigeren mee te werken aan sociaal tarief.
Huurkorting EFG-labels bij corporaties	Biedt heel gericht financiële ondersteuning aan iets minder dan de helft van de doelgroep. Compensatievraagstuk (geldstroom van Rijk naar corporaties) ligt nog open: mogelijkheden worden onderzocht voor een generieke investeringsaftrek voor verduurzaming binnen de vpb. De budgettaire gevolgen daarvan zullen fors zijn.
Niet verder verkennen en niet mee in de besluitvorming	
Verlagen brandstof accijns	Zeer ongericht en niet in lijn met klimaatdoelstellingen.
Verlagen BTW tarieven	Zeer ongericht.
Energietoeslag via toeslagensystematiek zonder koppeling met energielabel/ verbruik	Niet in lijn met wens afschaffen toeslagen. Zeer complex voor Toeslagen en Belastingdienst, verdringt de hersteloperatie.
Energietoeslag via toeslagensystematiek met koppeling energielabel/ verbruik	Niet in lijn met wens afschaffen toeslagen. Zeer complex voor Toeslagen en Belastingdienst, verdringt de hersteloperatie.
Energietoeslag door verhoging van de zorgtoeslag met meer dan 430 euro	Ongericht, uitvoerbaar. Vergroot de voorschotonzekerheid voor burgers. Maximale toeslag en de doelgroep gaan fluctueren. Niet in lijn met wens om toeslagen af te schaffen. Voordeel is dat het waarschijnlijk mogelijk is om met terugwerkende kracht te verhogen o.b.v. de energieprijs. Een lagere verhoging van de zorgtoeslag is nog wel onderdeel van het gebruikelijke koopkrachtinstrumentarium.
Energietoeslag door verhogen inkomensgrens in de huurtoeslag	Enigszins gericht en uitvoerbaar. Maximale toeslag en de doelgroep gaan fluctueren. Vergroot de voorschotonzekerheid burgers. Niet in lijn met wens om toeslagen af te schaffen. Minder gericht dan de basishuur-variant.
Prijsplafond: Vaste korting per m3/kWh	Ongericht en verlaagt de onzekerheid niet.
Prijsplafond: Basis verbruik gratis	Ongericht.

Voortzetting Noodfonds (privaat)	Bereikt maar een zeer kleine groep. Geen controle op afbakening vanuit de overheid.
Noodfonds (publiek)	Bereikt maar een zeer kleine groep. Geen publieke uitvoeders in beeld.
Overnemen energierekening door corporaties bij label E-, F-, G	Biedt financiële ondersteuning aan slechts een deel van de doelgroep. Vraagt om het opzetten van een nog niet bestaande subsidieregeling, de administratieve inrichting, aanpassing wet- en regelgeving en de uitvoering.

2. Betalingsregeling coronabelastingschulden

Kern

- Een groot aantal ondernemers en bedrijven voldoet op dit moment niet aan de maandelijkse termijnen van de betalingsregeling voor coronaschulden. Dit leidt ertoe dat de regeling wordt ingetrokken als de betalingsachterstanden blijven. Zowel voor ondernemers als de Belastingdienst is dat onwenselijk.
- De brief licht de urgentie van het probleem toe en zet uiteen welke interventies de Belastingdienst voorziet om het voorgenoemde te voorkomen. De Belastingdienst zet hierbij in op communicatie naar ondernemers en bedrijven over wat de mogelijkheden zijn om binnen de regeling te voldoen aan hun verplichtingen.
- Voor verzending worden de cijfers in de brief nog geactualiseerd. Dit kan ertoe leiden dat het beeld nog verandert, bijvoorbeeld doordat veel gebruikers na het ontvangen van voorgenoemde brief alsnog actie hebben ondernomen.
- Het CPB heeft aangegeven met een andere raming van de niet-opeisbare schuld te komen. Financiën heeft dit eerder op 30% van de initiële 19,6 mrd. geraamd, waar het CPB deze nu substantieel lager op 7% raamt. Er lopen gesprekken dit verschil te onderzoeken.

Advies

1. Wij adviseren u om aanpassingen die leiden tot verdere versoepelingen af te houden.
2. Wij adviseren u vast te houden aan verzending medio maart (na de verkiezingen). Daarbij kunt u vermelden dat de cijfers nog geactualiseerd worden voor verzending en het beeld dus nog kan veranderen.

Spreeklijn (voor stas FB)

- Deze brief laat duidelijk zien dat er een grote groep ondernemers en bedrijven is die op het punt staat om in de problemen te komen als zij nu niet in actie komen. Deels komt dit door daadwerkelijke betalingsproblemen, maar sommige ondernemers zijn ook niet goed op de hoogte van hun verplichtingen. Ook zijn er ondernemers die afwachten wat de Belastingdienst gaat doen.
- Voor beide groepen is het van belang dat duidelijk naar hen gecommuniceerd wordt wat hun verplichtingen en mogelijkheden zijn. Want zelfs bedrijven die nu niet kúnnen betalen, kunnen in veel gevallen wel gebruik maken van verlenging van de regeling of een betaalpauze.
- Hieruit kan dan ook opgemaakt worden dat dit niet een probleem is dat zich laat oplossen door meer mogelijkheden tot versoepelingen aan de regeling, maar vooral heldere communicatie naar ondernemers en bedrijven benodigd is.
- Als geen actie wordt ondernomen, dan komen deze mensen in een veel drastischer traject terecht, wat we nu proberen te voorkomen. Het is daarom van belang dat deze brief spoedig uitgaat.
- Tot slot wil ik u meegeven dat dit het cijfermatige beeld nog kan veranderen op basis van de actualisatie die nog plaatsvindt voor verzending. Daaruit kan bijvoorbeeld blijken dat bedrijven en ondernemers na de oproep om voor 1 maart in actie te komen dit ook hebben gedaan.

Toelichting

- Op dinsdag 28 februari publiceerde het FD een artikel over de brief die ondernemers en bedrijven hadden ontvangen als zij niet aan hun betalingsverplichtingen hadden voldaan. Er waren diverse klachten over dat de brief niet specificeerde hoeveel de betalingsachterstand was, dat de brief ook is gegaan naar ondernemers die wél al betaald hadden (maar pas na verzending van de brief) en dat de toon van de brief niet klantvriendelijk was.
- Door technische problemen was het niet mogelijk om een schuldoverzicht of het bedrag van de achterstallige betaling mee te sturen met de brief die in februari aan de ondernemers is gestuurd.
- Niettemin was het, gezien het grote aantal ondernemers met betalingsachterstanden, noodzakelijk om ondernemers tot actie aan te zetten, omdat anders de schulden alleen maar verder toenemen.
- Steeds is in de communicatie met ondernemers duidelijk gemaakt dat de schuld terugbetaald moet worden en dat van generieke kwijtschelding geen sprake kan zijn. Het is echter zo dat hulp niet per definitie betekent dat ondernemingen in de lucht gehouden worden. Hulp aan ondernemers kan ook bestaan uit het wijzen op saneringstrajecten, hulp bij het staken van de onderneming en een faillissement.
- Overigens is het zo dat de brief van februari wel geleid heeft tot meer betalingen op de openstaande schulden. Er wordt onderzocht hoe groot dit effect is.
- De opmerkingen die via de BelastingTelefoon zijn binnengekomen, zijn divers:
    - Betaling kruist brief: tussen aanmaak van de brieven en de "matdatum" zit ruim 2 weken; in die periode zijn betalingen gedaan. Dit kan niet worden voorkomen, omdat het proces tussen de aanmaak van brieven en de verzending ervan niet ingekort kan worden.
    - Verwarring: het was de ondernemer niet duidelijk dat een betalingsachterstand op de lopende betaalverplichtingen ook consequenties heeft voor de betalingsregeling (het bijhouden van de lopende verplichtingen vanaf 1 oktober 2022 is een voorwaarde voor de deelname aan de betalingsregeling). Hierdoor was soms sprake van een negatieve reactie.
    - Met de kennis van nu had deze voorwaarde nog duidelijker in beeld gebracht moeten worden, omdat deze bij relatief veel ondernemers onbekend bleek te zijn. Deze voorwaarde is steeds opgenomen in de communicatie uitingen, zoals ook in de beschikking voor de betalingsregeling.
    - Over alleen de toon van de brief zijn geen noemenswaardige opmerkingen gekomen. Wel werd negatief gereageerd op de combinatie van 'betalen voor 1 maart' en het ontbreken van het bedrag van de betalingsachterstand. In volgende brieven wordt bezien hoe dit beter kan.
    - Uit terugkoppeling van de BelastingTelefoon lijkt op te maken dat ondernemers zich in veel gevallen geholpen voelen door de toelichting, het verstrekken van individuele schuldoverzicht (standaardvoorziening) en de toevoeging dat niet zomaar de betalingsregeling wordt ingetrokken.

3. Voorjaarbesluitvorming inkomsten

Lopende onderhandelingen

4. Inframarginale heffing

Context

- Deze vierhoek ligt het besluit voor over uitvoering van de inframarginale heffing. De opties zijn wel óf niet uitvoeren.
- In een eerdere ter info nota 'Update inframarginale heffing' heeft u (minister) aangegeven meer uitleg te willen over de context van de inframarginale heffing en de flinke budgettaire bijstelling. De belangrijkste punten zijn:
    - De inframarginale heffing is een Europese verordening die afgelopen najaar door de Europese Commissie is vormgegeven. De heffing heeft als doel overwinsten van elektriciteitsproducenten als gevolg van hogere energieprijzen af te romen, en deze in te zetten voor compensatie voor huishoudens en bedrijven die lijden onder de gestegen prijzen.
    - Op 30 november 2022 zijn de belangrijkste keuzes van Nederlandse implementatie van de inframarginale heffing gecommuniceerd aan de Tweede Kamer. De toenmalige raming gaf een opbrengst van ca. €1,8 mrd.
    - Vanaf eind december 2022 zijn de elektriciteitsprijzen sterk gedaald, waarmee de opbrengsten van de inframarginale heffing ook sterk dalen (naar €0,1-0,2 mrd).
    - Gegeven de relatief hoge uitvoeringskosten van ca. €33 mln is de vraag ontstaan in hoeverre kosten en baten met elkaar in verhouding staan. Dit is de reden dat vandaag in de vierhoek een expliciete keuze voorligt over de uitvoering.
    - De inframarginale heffing is afgelopen najaar als dekkingsmaatregel ingezet voor het energiepakket met daarin ondersteunende maatregelen zoals het prijsplafond voor consumenten en de tegemoetkoming energiekosten (TEK) voor bedrijven. De resterende dekkingsopgave van indertijd €5,7 mrd wordt deze voorjaarsbesluitvorming herijkt en ingevuld. De lagere opbrengst van de inframarginale heffing loopt mee in deze herijking en is een significante tegenvaller. Een deel van deze tegenvaller wordt echter teniet gedaan door lagere kosten voor het prijsplafond en de TEK wat ook het gevolg is van de lagere energieprijzen.

Advies

1. We adviseren u te kiezen voor optie 1 waarin we de inframarginale heffing conform de verordening uitvoeren.
    - Echter adviseren we om aan te geven niet akkoord te zijn met bijbehorende bullet 3 over het heroverwegen van het huidige besluit over uitvoering indien de EC de heffing niet verlengt. We besluiten nu over uitvoering van de heffing op basis van huidige kosten baten analyse. Dit besluit is niet afhankelijk van eventuele verlenging door de EC later dit jaar.
2. We adviseren u in te brengen dat scherp moert worden gekeken naar de totale uitvoeringkosten van de heffing, waaronder:
    - Een check op de proceskosten NEA- die ongeveer 85% van de uitvoeringskosten NEa uitmaken – door of hoeveelheid dossiers en/of de mate van intensiteit te verminderen
    - De regeling slimmer te maken, door bijvoorbeeld een '0'- aangifte of het aantal belastingplichtigen te beperken.

Toelichting

Advies 1

- Als lidstaat is Nederland gehouden om een verordening uit te voeren. Als we daarover met de EC in gesprek gaan – we gaan het niet uitvoeren - kunnen we daarna een inbreukprocedure riskeren. Een Unie à la carte is niet iets waar we als Nederland voorstander van zijn, sterker nog we kapitelen Polen en Hongarije over hun rechtsstaat en de doorwerking van EU recht. Het is niet dagelijks dat we besluiten een EU verordening niet uit te voeren. De andere genoemde landen voeren de heffing wel uit (Duitsland en België), zij het met vertraging (Zweden) of in aangepaste vorm (zie hier Finland).
- Gegeven de huidige inschatting van opbrengsten van €146 mln en kosten van ca €33 mln (excl. administratieve lasten bedrijven) is de businesscase voor deze heffing positief.
- De uitvoeringstoets van Belastingdienst gaat uit van eenmalige heffing. Mocht de inframarginale heffing verlengd worden, dan zal de Belastingdienst deze verlenging moeten toetsen met een uitvoeringstoets en zal daarbij de uitvoeringkosten in kaart brengen. De verwachting is dat het grootste deel van de kosten bij de NEa liggen.
- Mogelijk wordt de inframarginale heffing verlengd na 30 juni 2023, waarover de Commissie voor 30 april over moet rapporteren o.b.v. artikel 20 van de verordening. Er kan in dat geval een nieuwe kosten-batenafweging worden gemaakt voor de uitvoering van heffing voor de verlengingsperiode.

Advies 2

- Op basis van de huidige inzichten van de Handhavings- en Uitvoeringstoetsen door de Belastingdienst, NEa en ACM komen de totale uitvoeringskosten op €33,3 mln. Dit bestaat uit €26,5 mln voor de NEa, ca. €1,5 mln voor de ACM en €5,3 mln voor de Belastingdienst.
- Bij de BD gaat het om niet-kiesbare activiteiten. Daarmee is een wezenlijke verlaging van de uitvoeringskosten van de Belastingdienst niet te verwachten. De uitvoeringskosten voor de Belastingdienst zullen waarschijnlijk toenemen nu de NEA wil dat de BD ook administratie van de marktenergieverslagen zou moeten doen (inclusief de toepassing van het instrument van last onder dwangsom bij weigering van het aanleveren van deze verslagen).
- De relatief hoge uitvoeringskosten voor de NEa komen voort dat sterk op externe inhuur zal moeten worden geleund voor de controle op de juistheid van de ingediende aangiftes en bij bezwaar en beroepzaken, naast het opzetten van een nieuwe interne projectorganisatie.
- De proceskosten lijken hoog ingeschat:
    - De p*q onderbouwing van de NEa laat zien dat een groot deel van de kosten (53% in 2023 en gemiddeld 85% 2024 t/m 2027) komt door de externe inhuur van accountants en juristen bij bezwaarzaken. Dat vraagt in de jaren 2024-2027 om een team van ca 15 externe accountants/bezwaarjuristen met een extern uurtarief van 212 – 232 euro.
    - Het is niet duidelijk of NEa bij deze schatting nog uitgaat van de 1.8 miljard of de 100 a 200 miljoen. Er is namelijk een kans dat de vermindering van de opbrengsten gevolgen zal hebben voor het aantal ontvangen bezwaren/beroepen. Omdat de gemiddelde

afdracht van een belastingplichtige zal dalen, daalt ook de financiële prikkel om bezwaar te maken en zal waarschijnlijk het aantal bezwaren dalen. De "grotere" afdragers zullen waarschijnlijk nog steeds bezwaar maken en zich o.a. beroepen op Europees recht. Dit zijn de moeilijkste en meest bewerkelijke bezwaren. In de internetconsultatie zijn redelijk uitgewerkte principiële bezwaargronden aangedragen, welke voor een ieder zijn te raadplegen.

- Goed onderbouwde afweging aantal controles ontbreekt.
  - 500 controles op 1500 aangiften is vrij hoog. Met de eerdere mogelijke opbrengst (1.8 miljard/1500) is de potentiële opbrengst van een controle vrij hoog. Als je vervolgens 100 tot 200 miljoen deelt door die 1500, dan kan je je afvragen of je nog steeds 500 onderzoeken wilt doen. Vooral gezien het leeuwendeel van de potentiële opbrengst bij een paar partijen ligt.
  - Verder kan, gezien de mindere opbrengst, het ook een afweging zijn om een aantal posten minder intensief te controleren. Hierdoor is het mogelijk om hetzelfde aantal onderzoeken met minder capaciteit te doen.

Aantal controles	*Uitvoeringskosten NEa*	*Totale uitvoeringskosten*
500	€ 26,5 miljoen	33 miljoen
250	€ 19,1 miljoen	26,5 miljoen
125	€ 15,5 miljoen	22,3 miljoen
<125	Onbekend	Onbekend

  - Een optie voor een betere balans tussen opbrengst en uitvoeringskosten is om te onderzoeken of de heffing slimmer kan worden gemaakt en het aantal aangiftes door een '0' aangifte en/of het aantal belastingplichtigen te beperken.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden
Niet van toepassing.

Ministerie van Financiën

ma 20/3 - 13.30 uur

TER BESPREKING
Aan
de minister
de staatssecretaris van Financiën – Fiscaliteit en Belastingdienst
de staatssecretaris van Financiën - Toeslagen en Douane

Directie Algemene Financiële en Economische Politiek

Persoonsgegevens

nota

Bespreking maatregelen afbouwstrategie

Datum
17 maart 2023

Notanummer
2023-0000076232

Bijlagen
1. Conceptnotitie politieke vierhoek 28 maart

Aanleiding

De afgelopen maanden heeft de interdepartementale stuurgroep afbouwstrategie maatregelen uitgewerkt voor na 2023 om huishoudens die kwetsbaar zijn voor hoge energieprijzen, te compenseren. Het eindproduct van deze stuurgroep zal op dinsdag 28 maart in de politieke vierhoek worden besproken. Graag bespreken wij deze nota op maandag 20 maart om 13.30 met u voor.

20.03.23

Kernpunten

- De hoge (energie-)prijzen hebben de koopkracht van huishoudens verslechterd. Structureel koopkrachtherstel volgt uit verduurzaming en stijging van de lonen, maar op korte termijn (in ieder geval tot 2026) blijven de energieprijzen naar verwachting hoog en onzeker.
- Afgelopen maanden is ambtelijk onderzocht hoe de huidige steunmaatregelen afgebouwd kunnen worden zonder dat hierbij groepen huishoudens 'door het ijs zakken'. De uitkomsten van deze inventarisatie worden besproken in de politieke vierhoek van 28 maart. Een conceptversie hiervan is als bijlage toegevoegd.
- De kwetsbaarheid van huishoudens voor hoge energieprijzen valt uiteen in drie delen: 1. bestaanszekerheid in den brede, 2. hoe om te gaan met meerjarig hoge energieprijzen en 3. de onzekerheid van een plotse sterke stijging van de energieprijzen.
- Bestaanszekerheid in den brede kan worden geadresseerd met het reguliere instrumentarium, zoals het verhogen van heffingskortingen of toeslagen. Besluitvorming hierover kan plaatsvinden in augustus.
- Een aantal maatregelen gericht op het ondersteunen bij langjarige hoge energieprijzen en het verminderen van de onzekerheid vergt besluitvorming in het voorjaar, omdat eventuele invoering per 1 januari 2024 anders niet mogelijk is. Deze maatregelen kunnen aanvullend aan het reguliere koopkrachtinstrumentarium genomen worden. In augustus vindt voor het geheel aan maatregelen besluitvorming over de maatvoering plaats. Hierbij geldt wel dat het mogelijk (politiek) lastig is om knoppen die nu 'klaargezet' worden niet te gebruiken.
- Wij adviseren u om in de politieke vierhoek van 28 maart in te zetten op het klaarzetten van de volgende maatregelen voor definitieve besluitvorming in augustus:
    - Om kwetsbare huishoudens te ondersteunen bij de meerjarig hoge energieprijzen:

        - Verhogen van de huurtoeslag (vergt een wetswijziging om aan deze knop te kunnen draaien);
        - Gerichte huurverlaging voor corporatiewoningen met slechte labels, mits hiervoor via lastenverlichting compensatie specifiek voor woningcorporaties kan plaatsvinden (nog onduidelijk).
    - Om de onzekerheid van de energieprijzen voor 2024 te verminderen adviseert AFEP om in te zetten op een verlenging van het prijsplafond. Daarbij kan het prijsplafond gerichter worden vormgegeven via het aanpassen van de parameters. Het wegnemen van onzekerheid heeft op zichzelf (economisch) toegevoegde waarde. Er is daarbij op dit moment geen ander instrument voorhanden om onzekerheid over plots stijgende energieprijzen tegen te gaan.
    - De IRF adviseert het prijsplafond nu stop te zetten en bij wederom fors hoge prijzen eventueel opnieuw te besluiten tot invoering. Als het prijsplafond nu niet wordt gestopt, dan kom je er de komende tijd ook niet vanaf. Op dit moment zijn de prijzen relatief stabiel (op een hoger niveau) en de prijzen zullen ook door de energietransitie hoog blijven.
    - Het verlengen van het prijsplafond kent complexiteiten voor de uitvoering. Zo zal de regeling voor blokaansluitingen worden verlengd. Deze kent risico's op het gebied van handhaafbaarheid, fraude- en foutgevoeligheid en is alleen uitvoerbaar met de constatering dat deze onrechtmatig zal worden verklaard door de ADR/AR.
- Wij adviseren om een verdere inventarisatie naar gerichte maatregelen te starten voor de jaren na 2024. Als deze inventarisatie niet voor de zomer wordt gestart, zullen gerichte maatregelen ook in volgende jaren niet mogelijk blijken. Belangrijk is dat hierbij geen verwachtingen moeten worden gewekt, het is nu nog niet duidelijk of de maatregelen uitvoerbaar en/of juridisch haalbaar zijn. Het gaat om de volgende maatregelen:
    - Opties om het prijsplafond gerichter vorm te geven o.b.v. inkomen (sociaal tarief). In combinatie met het uitzoeken of een gerichte tegemoetkoming voor blokaansluitingen mogelijk is;
    - Het oprichten van een noodleverancier die kwetsbare huishoudens gericht tegemoet kan komen.
- Belangrijk is bij alle keuzes dat in de dekking moet worden voorzien inclusief de uitvoeringskosten. Dekking voor deze incidentele maatregelen kan bijvoorbeeld gevonden worden door de afbouw van de IACK te versnellen.

Toelichting

1. Breder vraagstuk bestaanszekerheid

Omdat het bredere vraagstuk omtrent bestaanszekerheid met het reguliere koopkrachtinstrumentarium geadresseerd kan worden is besluitvorming hierover nu niet vereist. Besluitvorming vindt dus in augustus plaats. Dit heeft als voordeel dat:

- Het beeld van de problematiek in augustus aangescherpt wordt op basis van de nieuwe raming van het CPB (de MEV);
- Dit besluitvorming in samenhang met het koopkrachtbeeld mogelijk maakt;
- De commissie sociaal minimum met adviezen komt omtrent (de toereikendheid van) het sociaal minimum.